

Tnu'u ni kaxtnu'u Jesucristo ma nuu tee kúu Juan ma ja sukan ko kuu ma

Tnu'u ni ndakaxtnu'u Jesucristo ma nuu o a

¹ Maa Su'si ma ni wa'a tnu'u ya'a nuu Jesucristo ma, ja ndákaxtnu'u ya nuu o ja ka jinukuechi o nuu ya a, tna'a ja jin ko kuu ma, te masu jin kukuee-ka. Te maa Su'si ma ni tetniñu ángel ya ma, sukan-va'a kaxtnu'u i nuu Juan tee jinukuechi nuu ya ma.

² Te ni ndaka'an ni ndakachi de sukan ká'an tnu'u Su'si ma, te ni jini de sukan sa'a sukan kuu Jesucristo ma, te ndáka'an de ndaka sukan ni jini de ma.

³ Chukan kúu ja ñayii ká'vi tnu'u ndee nuu tutu ya'a ji'in ñayii niniso'o tnu'u ndee nuu tutu ya'a, ja vava'a kúu i nuna sa'a i ndaka sukan ká'an ma, vaa jini i sukan ká'an ja ko kuu ma. Te já ve kuyatni kivi a.

Sukan ndákan-tnu'u ñaña'a Juan ma ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ndi-uja ñuu Asia ma

⁴ Juan ma kúu sa, te téé sa nuu ni ja ka kuu ni ñayii ka kandija Su'si ma ja ka ndatna'a ni ndi-uja ñuu ka iyo ñuu Asia ma. Kúni sa ja maa Su'si ma, ja iyo ya ji'in ndi-uja ja vii ja va'a ñu'u ini anua ya ma ja ka iyo nuu núkoo ya ma, te na sa'a ya ja jin koo vii jin koo va'a ni te jin koo mani ni, vaa maa ya iyo vitna, te suni maa ya iyo onde xinañu'u ma, te maa ya ndii ma.

⁵ Te sukan tna na sa'a maa Jesucristo iya káxtnu'u ndaa ndaka sukan iyo ja ko kuu ma, iya ni ndateku xinañu'u ne'un ñayii ni ka ji'i ma, iya tátnuni nuu ndaka tee ka tatnuni ñuu teyu o a ja ka iyo de ñuu ñayivi a.

Te maa ya kúu iya ni kutoo ña'a, te ni ndakate ya ndaka kuechi o ma ji'in niñi ya ma.

⁶ Te ni sa'a ya ja ni ka nduu o rey, te ni ka nduu o sutu, sukan-va'a jin kunukuechi o nuu Yuva ya Su'si ma. Te nuu maa ya koo jayiñu'u, vaa maa ya kúu iya tátnuni ni-kani ni-jika. Te sukan kó kuu.

⁷ Jin konde'ya ni ja ndenda ya nuu viko ma, te ndaka ñayii ma, jin kuni i sukan ndenda ya ma, onde ñayii ni ka ja'ni ya ma, jin kuni i. Te ndaka ñayii ka iyo ndaka ñuu ni-ka'nu ñuu ñayivi a, jin ndanda'yu i, kuechi ja sukan ni ndo'o ya ma. Saa vi, te sukan kó kuu.

⁸ Te ka'an Su'si Iya Tátnuni ma: “Maa sa kúu letra xinañu'u ma, te maa sa kúu letra sandi'i-nka ma, te maa sa ni skeja'a ndaka ja iyo a, te maa sa sinu ndaka”, kúu ya ká'an ya. Te maa ya iyo vitna, te maa ya iyo onde xinañu'u ma, te maa ya ndii ma, te maa ya kúu iya kúu sa'a ndaka ma.

Sukan ni jininuu Juan ma Jesucristo iya ni kii ñayivi ñuu ñayivi ya

⁹ Saña, kúu sa Juan ma tee ka ketna'a ini ji'in ni ma, te ndó'o néni sa sukan ka ndo'o ka neni ni a, te kánda sa sukan ka kanda ni a ja maa Jesucristo ma. Te ja maa ya, te jin koo o nuu tatnuni ya ma. Iyo sa ñuu luluu nani Patmos ja iyo nuu ndute mar ma. Ni ki koo i ni ki xsia'a ña'a i ya'a, kuechi ja ni yo

kaxtnu'u sa tnu'u Su'si a te ni yo ndaka'an sa sukan ni yo sa'a Jesucristo ma.

¹⁰ In kivi ndáchiñu'u o Iya Tátnuni ma, te yikuu sa ndáchiñu'u sa ya, te ni kenda Xtumani maa ya ma siki sa a, te ichi yata sa ma ni jiniso'o sa ja ni kuu yu'u sukan kúu yu'u in trompeta.

¹¹ Te ni ka'an:

—Maa sa kúu letra xinañu'u ma, te maa sa kúu letra sandi'i-nka ma, te maa sa kúu iya iyo onde xinañu'u ma, te maa sa kúu iya koo onde sandi'i-nka ma, vaa maa sa tátnuni nuu ndaka tu'u. Te tee ni in nuu libru ndaka ja nde'ya ni a, te tetniñu ni nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka ndatna'a i ndi-uja ñuu ka iyo ñuu Asia ma: ñuu Éfeso ma, ji'in ñuu Esmirna ma, ji'in ñuu Pérgamo ma, ji'in ñuu Tiatira ma, ji'in ñuu Sardis ma, ji'in ñuu Filadelfia ma, ji'in ñuu Laodicea ma —kúu ká'an.

¹² Te ni konenuu sa ja kuni sa na in ká'an ji'in sa ma, te nuu ni konenuu sa ma, ni jini sa uja candileru nanimaa oro.

¹³ Te me'ñu ndi-uja candileru ma ni jini sa ja núkuiñi maa ya, te kaa ya sukan kaa ya nuu ni kii ñayivi ya ñuu ñayivi ya. Ne'nu ya in sa'ma kani te kenda onde nuu ja'a ya ma, te nu'ni in sa'ma oro anchu pechu ya ma.

¹⁴ Te xini ya ma ji'in ixi xini ya ma kuijin kuijin, sukan kuijin ixi ndikachi ma, xi sukan kuijin yu'va kúun ora kúvijin xeen ma. Te nduchinuu ya ma ka kanda'a sukan kánda'a ñu'u ndú'va ma.

¹⁵ Te ja'a ya ma, ka ndaa i sukan kaa kaa nani bronce lilii ja yika ni ndee i nuu ñu'u i'ni ma. Te sukan nini'i kúu yu'u ndute nuu jika kua'a de ma, sukan nini'i ká'an ya ma.

¹⁶ Te nda'a kua'a ya ma yinda'a ya uja tiuxini, te yu'u ya ma kée in yuchi kuiñi kúu espada, te nuu i ma ji'in yata i ma inuu xen-xeen, te nuu ya ma kánda'a sukan kánda'a kandii ma ora ndíi vava'a ma.

¹⁷ Te nuu ni jini sa ya ma, ni kotuu sa nuu ja'a ya ma kuenda tnu'u ja ni ji'i sa. Te ni sonee ya nda'a kua'a ya ma siki sa a, te ni ka'an ya:

—Máko koyu'u ni. Maa sa kúu xinañu'u ma, te maa sa kúu sandi'i-nka ma,

¹⁸ te maa sa kúu iya téku ma. Te maa sa, ni ka ja'ni ña'a ñayii ma, te ni ndateku sa ja koteku sa ni-kani ni-jika, te yinda'a sa ndakaa andeya ma.

¹⁹ Tee ni ndaka ja ni jini ni a ja kuu ñuu ñayivi a vitna, ji'in ja ko kuu kivi ki'in o ma.

²⁰ Cha'a kúu ja kúni ka'an ndi-uja tiuxini yinda'a sa nda'a kua'a sa a, ji'in ndi-uja candileru oro ja ni jini ni ma: Ndi-uja tiuxini ma ka kuu ángel ka jito ñayii ka kandija Su'si ma, te ndi-uja candileru ma ka kuu maa ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ndi-in ndi-in ñuu ma —kúu ya ká'an ya.

2

Sukan ni tatnuni Jesucristo ma ja tee Juan ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Éfeso ma

¹ Te ká'an ya:

—Tee ni nuu ángel jito ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Éfeso ma: “Sa'a ká'an iya yinda'a ndi-uja tiuxini ma iya jika me'ñu ndi-uja candileru oro ma:

² Jini ri ndaka ja sa'a ro a, sukan tnundo'o satniñu ro a te sukan kánda ro a, te sukan ñatuu játna ini ro ñayii ka sa'a ja u'vi ma, te sukan jitolnuni ro tee ka

ka'an ja tee ni tetniñu ña'a Su'si ma ka kuu de, te ni jini ro ja masu inundija de ja sukan ka ka'an de ma, vaa ka xnda'vi ña'a de.

³ Te ndó'o néni ro, kovaa ja maa ri, te kánda ro, te masu kuíta ro.

⁴ 'Kovaa iyo jaku kuechi ro nuu ri, vaa ñatuu kútoo-ka ña'a ro sukan ni kutoo ña'a ro onde xinañu'u ma.

⁵ Ndaka'án sukan ni yo kuu ro kivi ni yo kutoo ña'a ro ma, te ndakani ndaka'vi ini, te ndasatniñu sukan ni yo sa'a ro xinañu'u ma. Vaa nú ña'a, te kenda yachi ri nuu iyo ro a, te nú ma ndakani ndaka'vi ini ro te ndakatanuu ña'a ro chi xtandiyo ri candileru ro a nuu iyo i ma.

⁶ 'Kovaa iyo in ja va'a ja sa'a ro, vaa ñatuu játna ini ro te saxiko ro ja ka sa'a ñayii ka kuu nicolaítas ma tna'a ja saxiko tna ri ma.

⁷ 'Nde ni iyo so'o, te koniniso'o va'a ni ja ká'an Xtumani Ndios ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka ndatna'a i ndaka ñuu ma. Nú na in na kanda ja sa'a i ja va'a ma, te kua'a sa ja kaa i ja kuun yutnu sa'a ja koteku ñayii ma yutnu iyo sasava nuu vivii nani paraíso ma nuu iyo maa Su'si ma”, —kúu ya ká'an ya nuu sa ma.

Sukan ni tatnuni Jesucristo ma ja tee Juan ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Esmirna ma

⁸ Te ká'an ya:

—Tee ni nuu ángel jito ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Esmirna ma: “Iya kúu xinañu'u ma, iya kúu sandi'i-nka ma, iya ni ji'i te ni ndateku ya ma kúu iya ká'an sa'a:

⁹ Jini ri sukan sa'a ro te sukan ndó'o néni ro te sukan kúnda'vi ro, kovaa ro'o chi xiku kúu ro. Te jini ri sukan ka ka'an ndeva'a ñayii ka ka'an ja judío ka kuu i ma nuu ro ma, kovaa masu ka sa'a i sukan iyo ja jin sa'a i ma, vaa sukan kúu nuu ka ndatna'a ñayii ka ndikin tachi ma, sukan ka kuu i nuu ka ndatna'a i ma.

¹⁰ 'Má koyu'u ro sukan ndó'o néni ro a, chi vaa tachi ma chi chinee i nde ro a vekaa ma ja kotot-nuni ña'a i, te ndo'o neni ro uxi-ni kivi. Kovaa maa in-ni ri ku'un ini ro onde kivi kúu ro ma, te skuta'vi ña'a ri in corona ja kúni ka'an ja koteku ro ni-kani ni-jika.

¹¹ 'Nde ni iyo so'o, te koniniso'o va'a ni ja ká'an Xtumani Ndios ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka ndatna'a i ndaka ñuu ma. Nú na in na kundee i ja sa'a i ja va'a ma, chi ndani'i ta'vi i te masu nawa ndo'o i kivi kenda ja ndakan Su'si ma kuenda ma, kovaa ñayii ñatuu ni ka yo sa'a ja va'a ma chi jin skenaa i maa i." —Sa'a ni ka'an ya.

Sukan ni tatnuni Jesucristo ma ja tee Juan ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Pérgamo ma

¹² Te ká'an ya:

—Tee ni nuu ángel jito ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Pérgamo ma: “Iya neva'a yuchi kuiñi kúu espada ma ja xen-xeen nuu i ji'in yata i ma kúu iya ká'an sa'a:

¹³ Jini ri sukan sa'a ro a ji'in ndenu iyo ro a, ja iyo ro ne'un ñuu nuu núkoo tachi ma ja tátnuni i ma. Kovaa masu nde ndúnaa ña'a ro, ni a xndoo ro tnu'u kándija ro a, visi iyo ro ñuu nuu tátnuni tachi

ma, te ni jini ro ja sukan ni ka ja'ni i Antipas tee ni yo kaxtnu'u ndaa na in kúu ri ma.

¹⁴ 'Kovaa iyo jaku ja ñatuu játna ini ri ja sa'a ro a, vaa wa'a ro tnu'u nuu ka iyo ro a ka iyo tna ñayii ka ndikin sukan ni yo kaxtnu'u Balaam ma nuu Balac ma ja kuu jin kaa ñayii Israel ma ja ni ka yo sonee i nuu ja masu Su'si ka kuu ma, ji'in ja jin kivi nduu i ji'in ndi-in ndi-in ña'a ma, te ña'a ma ja jin kivi nduu ña ji'in ndi-in ndi-in tee ma, te sukan, te ka sa'a i ja ñatuu játna ini Su'si ma.

¹⁵ Te suni wa'a ro tnu'u ja nuu ka iyo ro a ka iyo tna ñayii ka ndikin sukan ka kaxtnu'u ñayii ka kuu nicolaítas ma, tna'a ja ñatuu játna ini ri ma.

¹⁶ Te chukan kúu ja ndakani ndaka'vi ini te xndoo ro ja u'vi sa'a ro ma, vaa nú ña'a, te kenda yachi ri nuu iyo ro a, te kanaa ri ji'in ñayii ma ji'in yuchi kuiñi kúu espada ja kée yu'u ri a, te nda'vi maa ro.

¹⁷ 'Nde ni iyo so'o, te koniniso'o va'a ni ja ká'an Xtumani Ndios ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka ndatna'a i ndaka ñuu ma. Nú na in na kundee ja sa'a i ja va'a ma chi kua'a sa ja kaa i ja nani maná ma ja ñatuu na in jini ma, te kua'a sa in yuu kuijin luluu vivii kaa, te nuu yuu yukan nukondee ja nukonani jaa i ma, te ni-in ñayii masu kuu kuni, nú masu ja maa in-ni ñayii kuta'vi ma.” —Sa'a ni ka'an ya.

Sukan ni tatnuni Jesucristo ma ja tee Juan ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Tiatira ma

¹⁸ Te ká'an ya:

—Tee ni nuu ángel jito ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Tiatira ma: “Sa'ya Su'si ma iya kánda'a nduchinuu ya ma sukan kánda'a ñu'u ndú'va ma,

iya ka ndaa ja'a ya ma sukan kaa bronce lili ma kúu iya ká'an sa'a:

¹⁹ Jini ri sukan sa'a ro ja va'a ma, ji'in ja sukan kútoo ro tna'a ro ma, ji'in ja sukan kándija ña'a ro a, ji'in ja sukan jinukuechi ro nuu ri a, ji'in ja sukan kánda ro visi ndó'o néni ro a, te kua'a-ka ja sa'a ro vitna sana onde xinañu'u ma.

²⁰ Kovaa iyo jaku ja ñatuu játna ini ri ja sa'a ro, vaa wa'a ro tnu'u ja kaxtnu'u ña'a sa'a sukan ni yo sa'a ña'a nani Jezabel ma, ja sa'a ña tnu'u ja ndákaxtnu'u ña tnu'u ni wa'a Su'si ma, te sukan, te kúndee ña xnda'vi ña ñayii ka jinukuechi nuu ri a, ja ka jaa i tna'a ja ka jakin tuu ñayii ma nuu ja masu Su'si ka kuu ma, ji'in ja ka kivi nduu tee ma ji'in ndi-in ndi-in ña'a ma, te ña'a ma ka kivi nduu ña ji'in ndi-in ndi-in tee ma.

²¹ Já ni yo ndetu ri ja na ndakani ndaka'vi ini ña ja ni yo sa'a ña ma, kovaa ñatuu kúni ña ja xndoo ña ja sa'a ña ma.

²² Chukan kúu ja sa'a ri ja kavatuu ña nuu jito ña ma, te ndo'o neni ña, te suni sukan xndo'o xneni ri ñayii ka sa'a ja u'vi ji'in ña ma, nú ma jin ndakani jin ndaka'vi ini i.

²³ Te sa'ya ña ma, xtnakue'e ri i, te jin kúu i, te ndaka ñayii ka ndatna'a ndaka ñuu ma, jin kuni i ja maa ri kúu iya jinitnuni nawa ka ñu'u ini anua ñayii ma ji'in ndaka nawa ka jani ini i ja jin sa'a i ma, ndaka jini ri te maa ri ndakua'a nuu ndi-in ndi-in ñayii ma nawa ni ka yo sa'a ni ka yo kuu i nuu ri ma, nú ja va'a xi ja u'vi.

²⁴ Kovaa ndijin ja ka iyo ni ñuu Tiatira a te ñatuu ka ndikin ni ja jin ko sa'a ni sukan káxtnu'u ña'a yukan, tna'a ja ka ka'an kua'a ñayii ma ja tnu'u

ndichi káxtnu'u maa tachi ma kúu ma, te nuu maa ni, masu tatnuni-ka sa in-ka ja jin sa'a ni a.

²⁵ Kovaa tna'a ja ni ka kutu'va ni a, te jin ko koto vava'a ni onde kivi ndii sa ma.

²⁶ 'Nú na in na kundee sa'a i ja ni tatnuni sa ma, onde kivi jinu te ndii sa ma, te maa sa kua'a tnu'u ja tatnuni i nuu ndaka ñuu ma.

²⁷ Te kinda'a i yutnu xii kaa ma, te xnaa i ñuu ma, sukan ka ta'vi i ko'o ñu'u ma, te tatnuni i sukan tátnuni maa sa a, vaa sukan ni taa Yuva sa ma tnu'u ndee tnu'u ndatnu ja tátnuni sa ma.

²⁸ Te skuta'vi sa i in ja vii ja va'a sukan kaa kimi kana xtnee ne'e ma.

²⁹ 'Nde ni iyo so'o, te koniniso'o va'a ni sukan ká'an Xtumani Ndios ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka ndatna'a i ndaka ñuu ma.” —Sa'a ni ka'an ya.

3

Sukan ni tatnuni Jesucristo ma ja tee Juan ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Sardis ma

¹ Te ká'an ya:

—Tee ni nuu ángel jito ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Sardis ma: “Iya neva'a uja ja vii ja va'a ini anua ya ma ji'in uja tiuxini ma, kúu iya ká'an sa'a: Jini ri ndaka sukan sa'a ro a, ja ka ka'an i ja téku ro, kovaa jâ ni ji'i ro.

² Ndachu'un ini, te ndasunkani va'a ja ka iyo ja sani te jin kotuu ma, vaa ndaka ja sa'a ja kúu ro a chi masu ka iyo va'a i nuu Su'si ma.

³ Ndaka'án tnu'u vii tnu'u va'a ni kutu'va ro ma, te ndakani ndaka'vi ini te ndakokuiñi ichi ri a, te ndakoto va'a ja ni kunda'a ro ma. Kovaa nú ma

ndakoto va'a ro, te kenda ri nuu iyo ro a, sukan kenda in kui'na, te ni ma kuni ro na ora kenda ri nuu iyo ro a.

⁴ 'Kovaa ka iyo jaku-ka ñayii ñuu Sardis ma ja ñatuu jin satne'e-ka i sa'ma ka ne'nu i ma, te ñayii ya'a chi jin kone'nu i sa'ma kuijin kuijin, te kuan koo ve koo i ji'in ri jin ko kuu i, vaa ni ka kandija i, te suu i ka iyo ja jin koo i ji'in ri.

⁵ 'Nú na in na kundee sa'a i ja va'a ma, chi kone'nu i sa'ma kuijin kuijin ma, te ma xnaa ri ja nani i ma nuu libru ka ndee ja ka nani ñayii jin koteku ni-kani ni-jika ma, te ndaka'an ri ja nani i ma nuu Yuva ri ma, ji'in nuu ángel ya ma, ja maa i kúu ñayii ni kandija ña'a ma.

⁶ 'Nde ni iyo so'o, te koniniso'o va'a ni ja ka'an Xtumani Ndios ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka ndatna'a i ndaka ñuu ma.” —Sa'a ni ka'an ya.

Sukan ni tatnuni Jesucristo ma ja tee Juan ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Filadelfia ma

⁷ Te ká'an ya:

—Tee ni nuu ángel jito ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Filadelfia ma: “Su'si ndija ma, iya ndimaa sa'a ja va'a ma, iya yinda'a ndakaa ma ja tátnuni ya sukan ni yo tatnuni David ma, iya ndákune ma te masu na in ndakasi ma, iya ndákasi ma te masu na in ndakune ma, ká'an sa'a:

⁸ Maa ri chi jini ri ja sa'a ro a, te ni ndakune nda'a ri ye'e a nuu ro, te ñatuu na in kuu ndakasi, vaa visi jaku-ni tnu'u ndee tnu'u ndatnu iyo ji'in ro, kovaa kándija ro tnu'u ni tatnuni ri a, te ñatuu nama ni ka'an ro ja ñatuu jini ña'a ro.

⁹ Ka iyo ñayii ka ndatna'a veñu'u nuu ka ndachiñu'u i tachi ma ja ka ka'an i ja ñayii judío ka kuu i ma, kovaa masu inundiya i, su'va ka xnda'vi ña'a i. Te sa'a ri ja ki koo i, te jin kunukoo jiti i nuu ja'a ro a, te jin ndakunitnuni i ja ro'o chi kútoo ña'a ri.

¹⁰ Vaa ni kandija ro tnu'u ni ka'an ri a, te ni kanda ro, visi ni ndo'o ni neni ro, te chukan kúu ja ru'u ya chi koto va'a ña'a ri ora kenda ja jin ndo'o jin neni ndaka ñayii ka iyo ni-ka'nu ñuu ñayivi a, sukan-va'a kototnuni ri i naxe ka iyo i.

¹¹ 'Vitna, sani te kenda yachi ri. Koto va'a ja neva'a ro a, sukan-va'a ñatuu na in xtandee corona ro ma.

¹² 'Nú na in kundee ja sa'a i ja va'a ma, te sa'a ri ja kituu i veñu'u Su'si maa ri ma, te masu ndee-ka i yukan. Te nuu i ma kondee ja nani Su'si ri ma, ji'in ja nukonani jaa maa ri ja kúu ri Jesús a ji'in ja nani ñuu maa Su'si ri ma ja kuu Jerusalén jaa ma ja nune'e ya onde andivi nuu iyo maa ya ma.

¹³ 'Nde ni iyo so'o, te koniniso'o va'a ni ja ká'an Xtumani Ndios ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka ndatna'a i ndaka ñuu ma." —Sa'a ni ka'an ya.

Sukan ni tatnuni Jesucristo ma ja tee Juan ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Laodicea ma

¹⁴ Te ká'an ya:

—Tee ni nuu ángel jito ñayii ka kandija Su'si ma ja ka iyo i ñuu Laodicea ma: "Iya xsinu ndaka ma, Su'si ndija ma, iya jini ndaka ma, iya iyo onde xinañu'u ma nuu ni keja'a ya ni sa'a ya ñuu ñayivi ya, ká'an sa'a:

¹⁵ Ru'u ya chi jini ri ja sa'a ja kuu ro a, ja nunuu-ni iyo ro ichi ri a, te nunuu ma iyo ro in-ka ichi ma,

te ni masu vijin ro, ni masu i'ni ro. ¡Naka va'a-ka, nute vijin ro xi i'ni ro!

¹⁶ Kovaa ni a vijin ro, ni a i'ni ro a. Yika-ni ja vivi'i-ni yi vixi ro, te chukan kúu ja kúkini ini ña'a ri ja sukan kúu ro a.

¹⁷ Vaa ká'an ro: Ru'u ya chi kúxiku ri, te ni kuxiku-ni maa ri, te ñatuu nawa jiniñu'u-ka ri, ká'an ro. Te masu jini ro ja masu iyo sii ini ro, su'va kunda'vi ro, te kuaa ro, te iyo vichi ro, te ni masu ja kuu kúu ro.

¹⁸ Chukan kúu ja ndáka'an-so'o ri nuu ro ja kuaan ro nuu ri oro ni nduu nanimaa ni sa'a ñu'u i'ni ma, sukan-va'a nduxiku ndija ro, te kuaan tna ro sa'ma kuijin kuijin, te kone'nu ro, sukan-va'a ma kukan-nuu ro ja jin kuni ñayii ja iyo vichi ro a. Tnaa coliriu nduchinuu ro a, sukan-va'a ndundijin nuu ro a, te kuni ro nde ichi kua'an ro a.

¹⁹ Vaa ru'u ya chi ndáka'an-so'o ri nuu ñayii kútoo ri ma na kuechi sa'a i ma, te xndo'o xneni ri i. Chukan kúu ja, va'a-ka ja ndakani ndaka'vi ini ro te ndakatanuu ña'a ro.

²⁰ 'Ndakonde'ya, vaa iyo ri ye'e a, te kána ri. Na in jiniso'o ja ká'an ri ma te ndakune i ye'e i ma, te kivi ri nuu iyo i ma, te kuxini ri ji'in i, te maa i kuxini ji'in ri.

²¹ 'Nú na in kundee ja sa'a i ja va'a ma, te kua'a ri tnu'u ja kunukoo i ji'in ri nuu tatnuni ri ma, sukan tna ni kundee ri ma, te ni jinkoo ri ji'in Yuva ri ma nuu núkoo ya ja tátnuni ya ma.

²² 'Nde ni iyo so'o, te koniniso'o va'a ni ja ká'an Xtumani Ndios ma nuu ñayii ka kandija Su'si ma ja ka ndatna'a i ndaka ñuu ma." —Sa'a ni ka'an ya.

4

Sukan ka chiñu'u i Su'si ma ichi andivi ma

¹ Nuu ni jinu ma, te ni yo nde'ya sa, te ni jini sa in ye'e nune onde andivi ma. Ja ni jiniso'o sa xinañu'u ma, ja kúu yu'u sukan kúu yu'u trompeta ma, ni ka'an nuu sa in-ka jichi:

—Ki kaa ni ya'a, te kaxtnu'u sa ja jin ko kuu, nuna jinu jin ko kuu ja ka yikuu a —kúu ya ká'an ya.

² Te maa ora yukan-ni ni ndunda'a ña'a maa Xtumani Ndios ma, te ni jini sa in nuu núkoo Iya Tátnuni ma ja iyo onde andivi ma, te núkoo ya.

³ Te vivii kaa ya sukan vivii kaa in yuu nani jaspe ji'in yuu nani cornalina ma, te vivii kaa in tikoya'nde ni ndakonduu nuu núkoo ya ma, te kaa sukan kaa yuu nani esmeralda ma.

⁴ Te suni ni ka ndakonduu ña'a oko kuun nuu kuu kunukoo o ma, te yukan ka nukoo oko kuun tee nija'nu, te ka ne'nu de sa'ma kuijin kuijin, te ka yoxtnee corona oro xini de ma.

⁵ Te nuu núkoo ya ma jándute, te kúu sukan kúu ora kána savi ma, te ka kuu yu'u. Te ichi nuu nde'ya ya ja núkoo ya ma, te ka kanda'a ka kanda'a-nka uja nuu ka ndu'va ñu'u, ja ka kuu i uja ja vii ja va'a ñu'u ini anua ya ma.

⁶ Te ichi nuu nde'ya ya ja núkoo ya ma iyo in sukan kaa nuu ñu'u ndute mar ma, te ndii ni'ni i sukan kaa vidriu ma, te yatni nuu núkoo ya ma ni ka ndakonduu ña'a kuun kiti ka tekú, te ichi nuu ti ma ichi yata ti ma ka ndenee nduchinuu ti.

⁷ Kiti xinañu'u ma sukan kaa in ndika'a kaa ti, te kiti ku-uu ma sukan kaa in xndiki jaa, te nuu kiti ku-uni ma sukan kaa nuu in tee kaa, te kiti

ku-kuun ma sukan kaa in ya'a tioko kaa ti, te ndáva ti.

⁸ Te ndi-kuun kiti ka tekú ma, te ndi-in ndi-in ti ka ndenee iñu ndijin, te ichi yata ndijin ti ma ji'in ichi chii ndijin ti ma ka ndenee nduchinuu ti, te nduu ñuu ka ka'an ka ka'an-ni ti:

Iya ii, iya ii, iya ii kúu Su'si Iya Tátnuni ma,

iya kúu sa'a ndaka ma,

iya ni iyo ma, iya iyo vitna a,

iya iyo ja kii ya ma,

ka kuu ti ka ka'an ti.

⁹ Te ndaka ora ka ndachiñu'u ti ji'in ka ndakuan-ta'vi ti nuu iya núkoo ma, iya téku ni-kani ni-jika ma,

¹⁰ te oko kuun tee nija'nu ma, ka jinkoo jiti de nuu iya núkoo ma, te ka chiñu'u de ya, vaa téku ya ni-kani ni-jika. Te ka kune'e de corona de ma nuu núkoo ya ma, te sa'a ka jiña'a de ya ja ka ndachiñu'u de ya ma:

¹¹ Iya Tátnuni, maa in-ni ni iyo ja ni'i ni ja vii ja va'a ji'in jayiñu'u jin ndataa sa ma,

vaa ndákunitnuni sa ja maa in-ni ni iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu,

vaa maa in-ni ni sa'a ndaka ja iyo a,

te ja kúu ini maa ni, te ni ka kuva'a i, te ka iyo

i,

ka kuu de ka jiña'a de.

5

Sukan ka chiñu'u i Su'si ma, ji'in Jesús iya kúu sukan kúu Ndikachi Jaa ma

¹ Te ni jini sa ja nda'a kua'a iya núkoo ma yinda'a ya in tutu kani te ndee tnu'u Su'si ma ichi nuu i ma

ichi yata i ma, te ni nukun-tuu i, te ka ndenee uja sellu ya.

² Te ni jini sa in ángel neva'a tnu'u ndee tnu'u ndatnu, te káyu'u nini'i i ká'an i:

—¿Na in kúu ja kaa ja iyo i ja kuu ndakana i sellu ka ndenee va'a tutu ñutuu ma, sukan-va'a ndatnana tutu ma? —kúu i ká'an i.

³ Te ni-in i iyo ja kuu ndakune i, vaa ni a in ja iyo ichi andivi ma, vaa ni a in ja iyo ichi nuu ñu'ú a, vaa ni a in ja iyo ichi chii ñu'ú a ñatuu ni kuu ndakana i tutu ñutuu ma, sukan-va'a konde'ya i ja ka'vi i.

⁴ Te nda'yu xeen sa, vaa ñatuu ni ka ndani'i i na in iyo ja kuu ndakana i tutu ma, sukan-va'a ka'vi i.

⁵ Te in tee nija'nu ma ká'an:

—Má konda'yu-ka ni, vaa ya'a iyo iya iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu sukan kúu in ndika'a ma, iya ni kee ne'un sa'ya tata tee ni yo nani Judá ma, vaa suni ne'un yukan ni kee David ma, te ne'un sa'ya tata David ma ni kee ya ma, te maa ya ni kundee te iyo ya ja ndakana ya ndi-uja sellu ma te ndatnana tutu ñutuu ma —kúu de ká'an de.

⁶ Te ni yo nde'ya sa, te ni jini sa ja sasava nuu núkoo ya ma, ji'in sasava nuu ka iyo kuun kiti ka tekú ma, ji'in sasava nuu ka iyo tee nija'nu ma, núkuiñi in iya kúu sukan kúu in ndikachi jaa. Te visi na'a ti ja jâ ni ka ja'ni i ti te ni ka ndakua'a i ti nuu Su'si ma, kovaa téku ti. Te ka iyo uja ndiki ti ji'in uja nduchinuu ti, te ndi-uja nduchinuu ti ma ka kuu ndi-uja ja vii ja va'a ñu'u ini Su'si ma ja ni tetniñu ya ñuu ñayivi a. Te iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ni jini sa ma kúu maa Jesucristo iya ni kii ñayivi ñuu ñayivi a.

⁷ Te ni jan tu'va ya nuu núkoo Su'si ma ja yinda'a ya tutu ma ji'in nda'a kua'a ya ma, te ni tnii Jesús ma.

⁸ Te nuu ni tnii ya ma, ndi-kuun kiti ka tekú ma ji'in ndi-oko kuun tee nija'nu ma, ni ka jinkoo jiti de ji'in ti nuu Jesucristo ma iya ni ndo'o sukan ka sa'a i ji'in ndikachi jaa ma, te ndaka de ka yinda'a yutnu nani arpa ma yutnu téé o yaa ma, ji'in nuu ka ñu'u ja ka jaxiko asi ma, te ndimaa oro ka kuu i, te kuenda tnu'u ja ndaka cha'a ka kuu ndaka ja vii ja va'a ka ndakuan-ta'vi o nuu Su'si ma ora ka jikan-ta'vi o ma, ja ka kuu o ñayii ñatuu na ja u'vi-ka ka sa'a i ma.

⁹ Te ka jita de in yaa jaa nuu ya, ja ká'an:

Maa ni iyo ja kuu tnii ni tutu a

te ndakana ni sellu ka ndenee a,

vaa maa in-ni ni ni ji'i ja kuechi ka ndiso sa ma,

te ji'in niñi maa ni ma ni ndakuaan ña'a ni,

ja ka iyo sa ndaka ñuu ma, ja ka ka'an sa ndaka sa'an ma,

ja ka iyo sa ndaka ñuu kuechi ma ji'in ñuu na'nu ma,

ja ni ka nduu sa sa'ya Su'si ma.

¹⁰ Te ni sa'a ni ja ni ka nduu sa ñayii ka ndanuu

te ni ka nduu sa sutu ja jin kunukuechi sa nuu

Su'si ma,

te jin tatnuni sa ñuu ñayivi jaa ma

ka kuu de ka jiña'a de.

¹¹ Te ni yo nde'ya sa, te ni jiniso'o sa ja ka ka'an kua'a ángel ni ka ndakonduu nuu núkoo ya ma, ji'in ja ka ka'an kuun kiti ka tekú ka iyo ma, ji'in ja ka ka'an tee nija'nu ma, te ûni kua'a xen-xeen i ka kuu ja ûni masu kundee o ka'vi o.

¹² Te sa'a ka kayu'u i ka jita i:

Iya kúu sukan kúu in ndikachi jaa ma, iya ni ka
 ja'ni i ma,
 téku ya, te iyo tu'va ya ja keja'a ya tatnuni ya,
 te ni'i ya ndaka ja va'a ma, ji'in ndaka tnu'u ndichi
 ma,
 ji'in ndaka tnu'u ndee tnu'u ndatnu ma, ji'in
 ndaka jayiñu'u ma,
 ji'in ndaka ja jin ndaka'an jin ndakachi o nuu
 ya ma ja ka jita o ma.

Sa'a ka jita ka jita-nka i.

¹³ Te ni jiniso'o sa ja ka ka'an ndaka ja ka iyo
 andivi ma, ji'in ndaka ja ka iyo nuu ñu'ú a, ji'in
 ja ka iyo ichi chii ñu'ú a, ji'in ja ka ñu'u nuu ndute
 mar ma:

Nuu iya núkoo ja tátnuni ya ma,
 ji'in nuu iya kúu
 sukan kúu ndikachi jaa ma,
 kóo jayiñu'u ji'in tnu'u ndee
 tnu'u ndatnu ni-kani ni-jika,
 ka kuu i ka ka'an i.

¹⁴ Te ndi-kuun kiti ka tekú ma, ka ka'an ti:

—¡Sukan kó kuu!

Te ndi-oko kuun tee nija'nu ma, ni ka jinkoo jiti
 de, te ka ndachiñu'u de iya téku ni-kani ni-jika ma.

6

Uja sellu ka iyo ja jin ndanune ma

¹ Te ni jini sa, nuu ni ndakune iya kúu sukan kúu
 ndikachi jaa ma in sellu xinañu'u ma, te ni jiniso'o
 sa ja ká'an in kiti téku ma:

—¡Ne'e ni, te konde'ya ni!

Te sukan kúu ora kána savi ma, sukan nini'i kúu
 yu'u ti.

² Te ni yo nde'ya sa, te ni jini sa in caballu kuijin. Te tee yoso ti ma, yinda'a de in kuji, te ni ni'i de in corona, te ni kee de ja kanaa de te kundee de.

³ Te nuu ni ndakune ya sellu ku-uu ma, te ni jiniso'o sa ja ká'an kiti ku-uu kiti téku ma:

—¡Ne'e ni, te konde'ya ni!

⁴ Te ni jini sa ja ni kee in caballu kua'a kua'a. Te tee yoso ti ma, ni ni'i de tnu'u ndee tnu'u ndatnu ja na skanaa de ñayii ma te jin ka'ni tna'a i. Te ni kunda'a de in yuchi kuiñi kúu espada.

⁵ Te nuu ni ndakune ya sellu ku-uni ma, te ni jiniso'o sa ja ká'an kiti ku-uni kiti téku ma:

—¡Ne'e ni, te konde'ya ni!

Te ni yo nde'ya sa, te ni jini sa in caballu tnuu. Te tee yoso ti ma, yinda'a de in ja chikua'a de ndatniñu ma.

⁶ Te ni jiniso'o sa ja ká'an me'ñu ndi-kuun kiti ka teku ma, te sa'a ká'an:

—In-ni kilo triu ma xi uni-ni kilo cebada ma ni'i ñayii ma ji'in xu'un ni ke'en ya'vi i ja ni satniñu i in kii ma, kovaa masu sukan ko kuu ji'in aceite ma ji'in ndute uva ma. —Sa'a ká'an.

⁷ Te nuu ni ndakune ya sellu ku-kuun ma, te ni jiniso'o sa ja ni ka'an kiti ku-kuun ma kiti téku ma:

—¡Ne'e ni, te konde'ya ni!

⁸ Te ni yo nde'ya sa, te ni jini sa in caballu kuaan. Te tee yoso ti ma, nani de Tee Ka'ni Ñayii, te Andeya ma, ndikin i de. Te ni wa'a ya tnu'u ja tatnuni de nuu in jichi ñayii ñuu ñayivi a, te ka'ni de i ji'in yuchi kuiñi kúu espada ma, te jaku i jin kúu ja jin ko kokon jin ko yichi i ma, te jaku-ka i ma jin kúu ja kue'e xeen kenda ma, te jaku-ka i ma jin kúu ja

jín kaa ña'a kiti xeen ka iyo yuku ma, kovaa uni-ka jichi i ma, ña'a.

⁹ Te nuu ni ndakune ya sellu ku-u'un ma, te ni jini sa ja ichi chii altar nuu ka chiñu'u i ya ma ka iyo anua ñayii ni ka ji'i ja kuechi ja ni ka yo kaxtnu'u i tnu'u Su'si ma, ji'in kuechi ja ka nukuiñi va'a i nuu Su'si ma te ni ka yo sa'a i sukan kúni ya ma.

¹⁰ Te ka kayu'u i ka ka'an i:

—Iya Táttnuni iya sa'a ja va'a ja ndija, ¿na ndende kii sana ndakan ni kuenda nuu ñayii ka iyo ñuu ñayivi ma, ja ni ka jati i niñi sa ma, te ndaxndo'o ndaxneni ni i? —ka kuu i ka jiña'a i.

¹¹ Te ni wa'a ya sa'ma kuijin kuijin ja jin kone'nu i, te jiña'a ya:

—Jín kondetu-ka ni jaku-ka kivi, te onde jin kûu ñayii ka jinukuechi nuu Su'si ma, sukan ni ka yo jinukuechi maa ni ma, ñayii ka iyo ja jin kûu-ka i ma —kúu ya jiña'a ya.

¹² Te nuu ni ndakune ya sellu ku-iñu ma, te nde'ya sa, te ni jini sa sukan ni tnaa xen-xeen ma. Te kandii ma ni ndutnuu kuiti, te yoo ma ni ndukua'a sukan kaa niñi ma.

¹³ Te tiuxini ma ni ka kun-kava nuu ñu'ú a, sukan kúu tnu higo ma ja nuu yi'i xeen kajin ma te ka kun-kava higo tnu ma nuu ñu'ú ma.

¹⁴ Te andivi ma ni ndatuu sukan kaa tutu ni ndatuu ma, te ndaka yuku ma ji'in ndaka vala ñu'ú ka iyo nuu ndute mar ma, ni ka ndasama nuu ka iyo i ma.

¹⁵ Te ndaka tee ka kuu nija'nu ñuu teyu ma, ji'in tee ka ndanuu-ka ma, ji'in tee ka kuxiku ma, ji'in tee ka táttnuni nuu soldado ma, ji'in ndaka tee ka neva'a tnu'u ndee tnu'u ndatnu ma, ji'in ndaka

ñayii ka jinukuechi ma, ji'in ndaka ñayii masu ka jinukuechi i ma, ni ka chu'u i ne'un toto ma ji'in ini yavi ka iyo chii toto ma.

¹⁶ Te ka jiña'a i yuku ma ji'in toto ma:

—Jin kun-kava siki ri a, te jin chu'u ña'a ro, sukan-va'a ma kuni ña'a iya núkoo ja tátununi ya ma, te máko xndo'o xneni ña'a Jesús iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma,

¹⁷ vaa já ni kenda kivi ka'nu xeen ja xndo'o xneni ña'a ya, te ¿na in kuu konukuiñi nuu ya a? —ka kuu i ka jiña'a i.

7

Cientu uu xiko kuun mil (144,000) ñayii jin kondenee sellu Su'si ma

¹ Te ni jinu sukan ma, te ni jini sa kuun ángel ka nukuiñi ndi-kuun lado nuu ñu'ú ya, te ka sunkani i kajin yi'i ma ja ma ki'i-ka i ni-ka'nu nuu ñu'ú ya, ni a nuu ndute mar ma, ni a siki ni-in yutnu kui'i ka nukoo ma.

² Te suni ni jini sa in-ka ángel ja ni kee i vee i ichi nuu kána kandii ma, te yinda'a i sellu Su'si téku ma, te káyu'u i kána i ndi-kuun ángel ni ka ni'i tnu'u ndee tnu'u ndatnu ma ja jin xndo'o jin xneni i ja iyo nuu ñu'ú ya, ji'in ja ñu'u nuu ndute mar ma.

³ Te jiña'a i:

—Má jin sa'a-ni ro ja u'vi nuu ñu'ú a, ji'in ja ñu'u nuu ndute mar ma, ji'in siki yutnu ka nukoo a, onde nú ni kuu ni ka tenee ri sellu Su'si ma tnee ñayii ka jinukuechi nuu ya ma —kúu i jiña'a i.

⁴ Te ni jiniso'o sa ja cientu uu xiko kuun mil (144,000) ñayii iyo ja jin kondenee sellu Su'si ma

tnee i ma, ndaka jichi ñayii ka kuu sa'ya tata Israel ma.

⁵ Te tna'a tee kúu Judá ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma. Te tna'a tee kúu Rubén ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma. Te tna'a tee kúu Gad ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma.

⁶ Te tna'a tee kúu Aser ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma. Te tna'a tee kúu Neftalí ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma. Te tna'a tee kúu Manasés ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma.

⁷ Te tna'a tee kúu Simeón ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma. Te tna'a tee kúu Leví ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma. Te tna'a tee kúu Isacar ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma.

⁸ Te tna'a tee kúu Zabulón ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma. Te tna'a tee kúu José ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma. Te tna'a tee kúu Benjamín ma, uxi uu mil (12,000) i jin ko kuu ñayii jin kondenee sellu Su'si ma.

Kua'a xen-xeen ñayii ka ne'nu sa'ma kuijin kuijin ma

⁹ Ni jinu sukan ma, te ni yo nde'ya sa, te ni jini sa kua'a xen-xeen ñayii ndaka ñuu na'nu ma, ndaka jichi ñayii ma, ndaka ñuu kuechi ma, ndaka sa'an ka ka'an i ma. Ũni masu kuu ka'vi o i, te ka iyo yatni i ichi nuu iyo Su'si ma nuu núkoo ya ma, te iyo Jesús

iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma, te ka ne'nu i sa'ma kuijin kuijin, te ka yinda'a i nda'a ñuu.

¹⁰ Te ka kayu'u i ka ka'an i:

Maa Su'si iya núkoo nuu tátñuni ya a ji'in Jesús iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma ni ka sa'a ja ni ka ndani'i ta'vi o a, ka kuu i ka ka'an i.

¹¹ Te ndaka ángel ma, ni ka ndakonduu i ka nukuiñi i yatni ichi nuu Su'si ma nuu núkoo ya ma, ji'in nuu ka iyo tee nija'nu ma, ji'in ndi-kuun kiti ka tekú ma. Te ni ka jinkoo jiti i, te ni ka jakindeyi i onde nuu ñu'ú ma nuu núkoo Su'si ma, te ka ndachiñu'u i ya.

¹² Te ka ka'an i:

Sukan kó kuu.

Ja vii ja va'a ma,
ji'in jayiñu'u ma, ji'in tnu'u ndichi ma,
ji'in ndaka ja ka ndakuan-ta'vi i nuu ya ma,
ji'in tnu'u ndee tnu'u ndatnu ma,

na koo nuu Su'si a ni-kani ni-jika.

Te sukan kó kuu,
ka kuu i ka ka'an i.

¹³ Sani te in tee nija'nu ma, ni jikan-tnu'u de nuu sa:

—Ñayii ka ne'nu sa'ma kuijin kuijin a, ¿na in ka kuu i, te ndenu ve koo i, jani ini ni? —kúu de ká'an de.

¹⁴ Te jiña'a sa:

—Maa ni jini, vi Señor —kúu sa jiña'a sa.

Te maa de ni ndakone'e:

—Ñayii ya'a ni ka nde koo ñuu ñayivi a ja ni ka ndo'o, ni ka neni i ja kuechi ja ka ndikin i Su'si o a. Te ni ka ndakate i sa'ma i a, te ni ka ndasa'a kuijin

kuijin i ji'in niñi Jesús iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma.

¹⁵ Chukan kúu ja ka iyo yatni i nuu núkoo Su'si o a, te ka jinukuechi i nduu ñuu veñu'u ya a, te iya núkoo ja tátnumi ya ma, ndasa'a ka'nu-ka ya ve'e ya ma, te ndachisa'vi ya i, te maa ya ko koto i.

¹⁶ Te ni masu jin ko kokon jin ko yichi-ka i, te ma kani-ka ña'a kandii ma, ni ma jin ku-i'ni-ka i.

¹⁷ Vaa maa Jesús iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma, iyo ya nuu núkoo Su'si ma ja tátnumi ya ma, te ko koto ña'a ya, sukan kúu tee jito ndikachi de ma, te skaka ña'a ya ichi nuu ka too ndute sa'a ja koteku o ma, te maa Su'si ma ndasavii ndaka ndute nuu ñayii ni ka yo nda'yu ma —kúu de ká'an de.

8

Sellu ku-uja ma

¹ Te nuu ni ndakune ya sellu ku-uja ma, te ni kuu nañii kuiti andivi ma sukan sava ora.

² Te ni jini sa uja ángel ka nukuiñi nuu iyo Su'si ma, te ni ka kunda'a ndi-uja i in in trompeta.

³ Te ni kenda in-ka ángel, te ni jinkuiñi i ichi nuu altar ma, te yinda'a i in nuu ñu'u ja jáxiko asi, te ni kunda'a kua'a-ka i ja jáxiko asi ma, te ni ndaxtnatna'a i ji'in ja ka ndakuan-ta'vi ndaka ñayii ma ora ka jikan-ta'vi i nuu ya ma, ja ka kuu i ñayii ñatuu na ja u'vi ka sa'a-ka ma, te ni chiso i siki altar oro ma ja iyo ichi nuu nde'ya ya nuu núkoo ya ma.

⁴ Te ángel ma, ni tnaa, ni tnaa i ja jáxiko asi ma ji'in ja ka ndakuan-ta'vi ñayii ma ora ka jikan-ta'vi i nuu ya ma, ja ka kuu i ñayii ñatuu na ja u'vi ka sa'a-ka ma. Te ñu'ma kána ma kéndá nuu iyo ya ma. Te sa'a ka ndachiñu'u ka ndachiñu'u-nka i ya.

⁵ Te ángel ma, ni ke'en i nuu ni ñu'u ja jáxiko asi ma, te ni xchitu i ñu'u ndú'va yoso siki altar ma, te ni skana i vee nuu ñu'ú a, te ni kuu yu'u sukan kána savi ma, te ni jandute, te ni tnaa xen-xeen.

Nuu ni ka tivi i trompeta ma

⁶ Te ndi-uja ángel ka yinda'a trompeta ma, ni ka satu'va i ja jin tivi i tnu.

⁷ Ángel xinañu'u ma, ni tivi i trompeta ma, te ni kuun ñiñi ji'in ñu'u i'ni sakanuu ji'in niñi vee ichi ñuu ñayivi a. Te já yatni sava nuu ñu'ú ya ni kayu. Te já yatni sava yutnu kui'i ka iyo nuu ñu'ú ya ni ka kayu, te ndaka yi'i kuii ma ni ka kayu.

⁸ Te ángel ku-uu ma, ni tivi i trompeta ma, te sukan in yuku ka'nu káyu ni kêe nuu ndute mar ma, te já yatni sava ndute ma ni nduu niñi.

⁹ Te ni ka ji'i já yatni sava kiti ka ñu'u nuu ndute ma. Te já yatni sava barcu ma ni ka naa.

¹⁰ Te ángel ku-uni ma, ni tivi i trompeta ma, te ni kun-kava in tiuxini ka'nu andivi ma, te kánda'a kánda'a-nka sukan káyu iti suja ma, te ni kun-kava siki kua'a xeen yute ma, ji'in nuu ka too ndute ma.

¹¹ Te ja nani tiuxini ma kúu Ja Uwa Uwa. Te já yatni sava ndute iyo ñuu ñayivi a ni ndu-uwa. Te kua'a xeen ñayii, ni ka ji'i i ja kuechi ja ni ndu-uwa ndute ma te ñatuu ni kuu jin ko'o-ka i de.

¹² Te ángel ku-kuun ma, ni tivi i trompeta ma, te ni tnakue'e já yatni sava nuu kandii ma, ji'in já yatni sava nuu yoo ma, ji'in já yatni sava tiuxini ka iyo andivi ma, te chukan kúu ja ni kunee jaku nuu kandii ma, ji'in jaku nuu yoo ma, ji'in jaku tiuxini ma, te chukan kúu ja ñatuu ni ndii jaku ora nduu

ma, te ñatuu ni ka xtnuu yoo ma ji'in tiuxini ma jaku ora jakuaa ma.

¹³Te ni jini sa in ángel ma ja ndáva i sasava andivi ma, te ni jiniso'o sa ja káyu'u i ká'an i:

—¡Ay! ¡Ay! ¡Ay! ¡Nda'vi maa ñayii ni ka kendoo ñuu ñayivi a, ja kuechi ja sani te jin tivi-ka ángel ma uni-ka trompeta ma, te jin ndo'o jin neni maa ñayii ma! —kúu i ká'an i.

9

¹Te ángel ku-u'un ma, ni tivi i trompeta ma, te ni jini sa ja ni jinkava in tiuxini ichi andivi ma onde nuu ñu'ú ma. Te ni wa'a ya ndakaa nuu nee nuu kunu ma.

²Te ni ndakune tiuxini ma nuu nee nuu kunu ma, te ni kana ñu'ma sukan kána ñu'ma in jitnu ka'nu ka'nu. Te ni ndesi nuu kandii ma ji'in nuu kajin yi'i ma, ja kuechi ñu'ma ni kana nuu nee nuu kunu ma.

³Te ne'un ñu'ma ma ni kana koo tika langosta, te kuan koo ti ni-ka'nu ñuu ñayivi ma, te ni wa'a ya tnu'u ja jin sa'a ti sukan ka sa'a tisu'ma ka iyo ñuu ñayivi a ora ka tuu ti ñayii ma.

⁴Te ni jiña'a ya ja másu ko jin sa'a ndeva'a ti yi'i kuii ma, ni a yutnu kui'i ka iyo nuu ñu'ú ya chi yika-ni ja ñayii ñatuu na sellu Su'si ma ndenee tnee i ma. Te ñayii yukan kuu jin sa'a ndeva'a ti i.

⁵Te ñatuu ni wa'a ya tnu'u ja jin ka'ni ti ñayii ma chi yika-ni ja jin xndo'o jin xneni ti i u'un yoo. Te ja ka ndo'o ka neni i ma kúu sukan kúu ora túu ña'a in tisu'ma ma, ja jatu xen-xeen nuu túu ti ma.

⁶Te kivi yukan jin kuu ini ñayii ma ja jin kûu i, kovaa masu kuu jin kûu i, te nawa kuu vaa ûni jâ ni ka ji'i i ka jini i, kovaa masu kuu jin kûu-ka i.

⁷ Te tika langosta ma, sukan ka ndaa caballu ja ka iyo tu'va ti ja jin koo ti nuu jin kanaa ñayii ma, sukan ka ndaa ti. Te xini ti ma ka yoxtnee kuenda tnu'u ja corona oro, te nuu ti ma ka ndaa sukan kaa nuu ñayii ma.

⁸ Te nani ixi xini ti ma sukan kaa ixi ña'a ma, te nu'u ti ma ka ndaa sukan ka ndaa nu'u ndika'a ma.

⁹ Te ka ne'nu ti in ja jasi ña'a, in ja nani coraza, te ndijin ti ma ka kuu nini'i yu'u sukan kúu ora ka jinu kua'a caballu ma ja ka ñu'u ti carreta kuan koo ti nuu ka kanaa ñayii ma.

¹⁰ Te su'ma ti ma sukan ka iyo su'ma tisu'ma ma ka iyo, te suni ka ndaa sukan ka ndaa garrocha ma, te ka iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu su'ma ti ma ja jin xndo'o jin xneni ti ñayii ma u'un yoo, ja ka kuu i ñayii ñatuu ni ka kandija Su'si ma.

¹¹ Te ángel sa'a ja u'vi ma ja tátnuni i nuu kunu nuu nee ma te suni suu i tátnuni tna nuu ti, te ja nani i ma kúu Abadón sa'an hebreo, te tnu'u yukan chi “Ja Xnaa” kúni ka'an.

¹² Já ni ya'a in tnundo'o tnuneni ma, te ve koo-ka uu-ka tnundo'o tnuneni ma.

¹³ Te ángel ku-iñu ma, ni tivi i trompeta ma, te ni jiniso'o sa ja ni ka'an me'ñu ndi-kuun kiti ka iyo altar oro ma ja iyo nuu Su'si ma.

¹⁴ Te ni ka'an nuu ángel ku-iñu ma ángel yinda'a trompeta ma:

—Ndaji ndi-kuun ángel ka nu'ni yu'u yute ka'nu nani Eufrates ma —kúu ká'an.

¹⁵ Te ni ka ndaji ndi-kuun ángel ka iyo tu'va ja na kenda ora ma kivi ma yoo ma kuiya ma ja jin ka'ni i kua'a xeen ñayii ñuu ñayivi a.

¹⁶ Te ni jiniso'o sa na nde saa tee ka kuu soldado ka yoso caballu ma ka kuu, te uu cientu millón de ka kuu.

¹⁷ Te sa'a ni jininiu sa: Caballu ma ji'in tee ka yoso ti ma, te ka ne'nu de in ja nani coraza ja ka ndesi pechu de ma, te ûni ye'e ni'ni i kuenda tnu'u ja ndú'va ñu'u ma, ji'in sukan kaa yuu nani jacinto ma, ji'in sukan kaa azufre ma, sukan ka ndaa ja ka ne'nu de ja ka ndesi pechu de ma. Te xini caballu ma ka ndaa sukan ka ndaa xini ndika'a ma, te yu'u ti ma ka ke koo ñu'u ndú'va ji'in ñu'ma ji'in azufre.

¹⁸ Te ja kuechi ñu'u ndú'va ma ji'in ñu'ma ma ji'in azufre ma ja ke koo yu'u ti ma, te ni ka ji'i kua'a xeen ñayii ñuu ñayivi a.

¹⁹ Vaa tnu'u ndee tnu'u ndatnu caballu ma yinee yu'u ti ma ji'in su'ma ti ma, vaa su'ma ti ma, sukan kaa koo ma sukan ka iyo su'ma ti ma, te ka iyo xini koo ma, te ka sa'a ndeva'a ti ñayii ma.

²⁰ Te ndaka-ka ñayii ñatuu ni ka ji'i ja ni kenda tnundo'o ya'a ma, te ni ñatuu ni ka ndakani ni ka ndaka'vi ini i ja u'vi ni ka yo sa'a ni ka yo kuu i ma, te ni ñatuu ni ka xndoo i ja jin chiñu'u i tachi ma, te ni ñatuu ni ka xndoo i ja jin chiñu'u i tna'a ja masu Su'si ka kuu ma, tna'a ja ñatuu ka nde'ya ma, ni ñatuu ka jiniso'o ma, te ni ñatuu kuu jin kaka ma, tna'a ja ni ka sa'a i ji'in nda'a i ma ji'in oro ma ji'in plata ma ji'in bronce ma ji'in yuu ma ji'in yutnu ma.

²¹ Te suni ni ñatuu ni ka ndakani, ni ka ndaka'vi ini i ndaka-ka ja u'vi ni ka yo sa'a i ma, ja ni ka yo ja'ni i ñayii ma, ji'in ja ni ka yo chi'i tasi tna'a i ma, ji'in ja ni ka yo kivi nduu i ji'in ñayii masu ni ka tnanda'a ji'in i ma, ji'in ja ni ka yo sakui'na i ma. Te chukan

kúu ja jin ndo'o jin neni-ka maa i.

10

Ángel ni yinda'a libru luluu ma

¹ Te ni jini sa in-ka tuku ángel iyo ndee iyo ndatnu i, ja ve nuu i onde andivi ma, te ñutuu i in viko, te xini i ma iyo in tikoya'nde, te nuu i ma sukan kaa kandii ma kaa, te ja'a i ma ka ndaa sukan kaa ñu'u ndú'va ma.

² Te yinda'a i in libru nune, te ni jani i ja'a i kua'a ma siki ndute mar ma, te ja'a i satni i ma siki nuu ñu'ú ya.

³ Te ni kayu'u nini'i i sukan kúu yu'u ndika'a ma ora ndóna ti ma, te nuu ni kayu'u i ma, ni kuu yu'u uja jichi sukan kúu ora kána savi ma.

⁴ Te nuu ni kuu yu'u ndi-uja jichi sukan kána savi ma, te iyo sa ja tee sa ja ka ka'an i ma, kovaa ni jiniso'o sa in ja ká'an onde andivi ma:

—Kasi ni tutu a, te máko tee ni sukan ka ka'an ja ka kuu yu'u sukan kána savi ma —kúu i ká'an i.

⁵ Te ángel ni jini sa ja núkuiñi i siki ndute mar ma ji'in siki ñu'ú ya, te ni ndone'e i nda'a i ichi andivi ma.

⁶ Te ni skuiso i ja maa iya téku ni-kani ni-jika ma, iya ni sa'a andivi ma, ji'in nuu ñu'ú ya, ji'in ndute mar ma, ji'in ndaka ja iyo andivi ma, ji'in ndaka ja iyo nuu ndute ma, ji'in ndaka ja iyo nuu ñu'ú ya, te ni ka'an i ja já ni ndi'i kivi ma te ñatuu nawa jin kondetu-ka o.

⁷ Chi su'va nuna keja'a ángel ku-uja ma tivi i trompeta ma, te ko kuu ndaka ja ni jani ini Su'si ma ja sa'a ya ma, ndaka sukan ni kaxtnu'u ya nuu

tee ni ka yo jinukuechi nuu ya ma te ni ka yo ndaka'an de tnu'u ni yo wa'a ya ma.

⁸ Sukan ni jiniso'o sa andivi ma, sani te ni ka'an tuku in-ka jichi nuu sa, te ká'an:

—Kuán tna'a ni ángel núkuiñi nuu ndute mar ma ji'in nuu ñu'ú a, te ke'en ni libru nune ja yoxtnee i nuu nda'a ángel ma —kúu ká'an.

⁹ Te ni jan tu'va sa ángel ma, te ni jikan sa libru ma, te ni ka'an ángel ma nuu sa:

—Tnii ni, te kaa ni, te sa'a i ja ku-uwa ini ni ma, kovaa ini yu'u ni a chi kuni vixi ni sukan vixi nduxi ma —kúu i ká'an i.

¹⁰ Te ni tnii sa libru yinda'a ángel ma, te ni jaa sa, te ini yu'u sa a ni jini vixi sa sukan vixi nduxi ma, kovaa nuu ni jinu ni jaa sa ma, te ini sa ma ni nuku'un uwa kuiti i.

¹¹ Sani te ni ka'an ángel ma nuu sa:

—Jiniñu'u ja ndakaxtnu'u ni in-ka jichi nuu ñayii ma ja jin ndo'o jin tna'a kua'a ñuu lilikin ma, ji'in ñuu na'nu ma, ji'in kua'a ñayii ndeva'a-ni na sa'an ka ka'an i ma, ji'in tee ka tatnuni ma —kúu i ká'an i.

11

Uu tee ka kuu testigu ma

¹ Sani te ni kunda'a sa in yutnu sukan kaa yutnu chikua'a o na saa kani ma, te ni ka'an i:

—Ndokuiñi ni, te chikua'a ni veñu'u Su'si a, ji'in altar nuu ka chiñu'u o Su'si ma, te ka'vi ni ñayii ka ndachiñu'u Su'si ma ini veñu'u ma.

² Kovaa nuke'e veñu'u ma, máko chikua'a ni, vaa ni ka ndunda'a ñayii masu ka kandija Su'si ma. Te uu

xiko uu (42) yoo jin sa'a ndeva'a i ñuu nuu ni ka iyo ñayii ñatuu na ja u'vi ni ka yo sa'a i ma.

³ Te maa sa tetniñu uu tee ka kuu testigu ma, te kua'a sa tnu'u jin ka'an de ma, te mil ji'in uu cientu ji'in uni xiko (1260) kivi ja kúu i uni kuiya yo sava ma jin kaxtnu'u de nuu ñayii ma sukan jin ndo'o jin neni ñayii ma, te jin kone'nu de sa'ma ka ne'nu ñayii ka kuxii ini ma —kúu ya ká'an ya.

⁴ Te tee ka kuu testigu ma, ka kuu de uu tnu olivo ji'in uu candileru ma, ja ka nukuiñi i nuu iya tátnumi ñuu ñayivi ya.

⁵ Nú na in kúni ja sa'a u'vi ña'a i, kee ñu'u i'ni yu'u de ma, te xnaa i ñayii kúni u'vi nuu de ma. Sa'a ndo'o ñayii nduku ja sa'a u'vi i tee ya'a.

⁶ Tee ya'a, ka neva'a de tnu'u ndee tnu'u ndatnu ja jin kasi de andivi ma, sukan-va'a ma kuun-ka savi ndaka kivi iyo ja jin kaxtnu'u de tnu'u Su'si ma, te ka iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu de ja jin sa'a de ja ndute ma te nduu de niñi, te kuu jin sa'a de ja jin kenda koo ndaka nuu kue'e jin ndo'o ja ka iyo nuu ñu'ú ya'a na saa jichi ka kuni maa de.

⁷ Nuna jinu jin kaxtnu'u de tnu'u Su'si ma, te kiti kini kaa ma kiti nána nuu kunu nuu nee ma, kanaa ti ji'in de, te kundee ti nuu de, te ka'ni ti de.

⁸ Te ñunde'yu de ma, jin kavatuu i ichi ka jika ñayii ma ñuu ka'nu ma, ñuu nuu ni ka jata kaa i Iya Tátnumi ma, ja kuu i sukan kúu ñuu Sodoma ma ji'in ñuu Egipto ma.

⁹ Te ñayii ka iyo ndaka ñuu kuechi ma, ndaka jichi i ma, ndaka sa'an ka ka'an i ma, ndaka ñuu na'nu ma, jin kuni i ñunde'yu de ma uni kivi yo sava, te masu iyo ja kuu jin chu'u i ñunde'yu de ma.

¹⁰ Te ñayii ka iyo ñuu ñayivi ya, jin kutachi xeen i, te

jín skuta'vi nuu tna'a i ja va'a xeen-ka ka neva'a i ma, vaa kuechi ja já ni ka kúndee i ja ni ka jí'i nduu tee ni ka yo ndakaxtnu'u tnu'u Su'si ma, tee ni ka yo xndo'o, ni ka yo xneni ñayii ma, ja ñatuu ni ka yo jatna ini i ja ni ka yo ka'an de ma.

¹¹ Kovaa nuu uni kivi yo sava ma, te ni ndaxteku ña'a Su'si ma, te ni ka ndokuiñi de, te ni ka yu'u xeen ñayii ni ka jini i de ma.

¹² Te ni ka jiniso'o i ja ni ka'an nini'i onde andivi ma:

—Jín nda koo ni onde ya'a —ni ka'an.

Te in nuu viko ni ka nda koo de kuan nu koo de andivi ma, te ni ka jini ñayii ni ka yo kuni u'vi nuu de ma.

¹³ Te ora yukan ni tnaa xen-xeen, te jaku ñuu yukan ni kekaa. Te ja kuechi ja ni tnaa xeen ma, te ni ka jí'i uja mil ñayii ma, te ndaka-ka i ma, ja kuechi ja ni ka yu'u xen-xeen i ma, te ni ka ndachiñu'u i Su'si iyo andivi ma.

¹⁴ Já ni kuu uu tnundo'o tnuneni ma ni ka ya'a, te sani te kenda yachi ja ku-uni ja jin ndo'o jin neni ñayii ma.

Ni tivi ángel ku-uja ma trompeta ma

¹⁵ Te ni tivi ángel ku-uja ma trompeta ma, te ni ka ka'an nini'i onde andivi ma:

Ñuu ni ka yo tatnuni ñayii ka ndanuu ma, ni nduu i ñuu nuu tátnuni Su'si
Iya Tátnuni ma jí'in Cristo ma, te tatnuni ya ni-kani ni-jika.

¹⁶ Te ndi-oko kuun tee nija'nu ma, ja ka nukoo de ichi nuu nde'ya ya nuu núkoo ya ma, te ni ka jinkoo jiti de, te ni ka jakindeyi de onde nuu ñu'ú ma, te ka ndachiñu'u de ya.

17 Te ka jiña'a de ya:

Ka kuta'vi xeen sa nuu ni, Su'si Iya Tátnuni, iya kúu sa'a ndaka,

vaa maa ni kúu iya iyo onde xinañu'u ma,
te maa ni iyo vitna a, te maa ni kúu iya ndii ma,

vaa ni ndunda'a ni tnu'u ndee tnu'u ndatnu ma,
te jâ tátnuni ni.

18 Te ni ka ndakiti ini ndaka ñuu ma nuu ni,
te ni ndakiti ini maa ni nuu i,

te jâ ni kenda kivi ja ndakan ni kuenda nuu ñayii ni ka ji'i ma,

te kua'a ni ja vii ja va'a nuu ñayii ni ka jinukuechi nuu ni ma,

ja ka kuu i ñayii ni ka yo ndakaxtnu'u i tnu'u maa ni ma,

ja ka kuu i ñayii ñatuu na ja u'vi ni ka yo sa'a i ma,

ja ka kuu tna i ñayii ni ka yo yu'u ja jin sa'a i ja u'vi ja ñatuu játna ini ni ma,

ja ka kuu i ñayii kuechi ma ji'in ñayii nija'nu ma,

te xnaa ni ñayii ka xnaa nuu ñu'ú ya,
ka kuu de ka ka'an de.

19 Te veñu'u Su'si ma ni ndanune onde andivi ma, te ini veñu'u ma ndijin iyo arca ma ja káxtnu'u sukan ni skuiso ya ma. Te ni keja'a ni jandute, te ka kuu yu'u, te kúu sukan kána savi ma, te ni tnaa xen-xeen, te ni kuun ñiñi na'nu na'nu.

12

In ña'a ma ji'in koo ka'nu kiti kaa sukan kaa in lana'ña ma

¹ Te ni kenda in seña ka'nu ichi andivi ma. In ña'a, te ne'nu ña kandii ma, sukan ne'nu o in sa'ma ma, te nuu ja'a ña ma iyo yoo ma, te xini ña ma iyo in corona ni kuva'a ji'in uxi uu tiuxini.

² Te ñu'u sa'ya ña, te káyu'u ña ja u'vi ña ja kâku sa'ya ña ma, vaa ni kenda ora ja sani te kâku sa'ya ña ma.

³ Te suni ni kenda in-ka seña ichi andivi ma, te in koo ka'nu kiti kaa sukan kaa in lana'ña, te kua'a tnuu ti, te ka iyo uja xini ti ji'in uxi ndiki ti te ndi-in ndi-in xini ti ma ka yoxtnee in corona.

⁴ Te su'ma ti ma ñu'u ti kua'a xeen tiuxini ma, te ni skana ti nuu ñu'ú a. Te ni jinkuiñi ti nuu ña'a iyo ja kâku sa'ya ña ma, sukan-va'a ora kâku kunu sa'ya ña ma, te kokon yachi ti i.

⁵ Te ni kâku sa'ya ña in suchi yii, te suu i kinda'a i in yutnu xii kaa, te tatnuni i nuu ndaka ñuu ma. Te sa'ya ña ma, ni ndone'e Su'si ma i, sukan-va'a koo i nuu núkoo ya ma.

⁶ Te ña'a ma, ni jinu ña kua'an ña ichi nuu ñatuu nawa iyo kuiti ma, nuu ni satu'va Su'si ma, sukan-va'a koo ña mil uu cientu uni xiko (1260) kivi, te koo ja kaa ña.

⁷ Ni jinu, te ángel Miguel ma ji'in ndaka-ka ángel ka ndikin tna'a ji'in i ma, ni ka kanaa i ji'in koo ka'nu kiti kaa sukan kaa in lana'ña ma ji'in ángel ka ndikin tna'a ji'in ti ma onde andivi ma. Te koo ka'nu ma ji'in ángel ka ndikin tna'a ji'in ti ma, ni ka nduku ti ja jin kundee ti ja jin kendoo ti andivi ma,

⁸ kovaa ñatuu ni kundee ti, ni a ni'i ti in nuu kuu jin koo ti ji'in ángel ka ndikin tna'a ji'in ti ma.

⁹ Te koo ka'nu kiti kaa sukan kaa in lana'ña ma, koo jana'a ma, kiti nani tachi ma ja kúu ti Satanás ma, ja ni yo xnda'vi ti ndaka ñayii ka iyo ni-ka'nu ñuu

ñayivi a, te ni ka ndaskana i ti ji'in ángel ti ma onde nuu ñu'ú ya.

¹⁰ Sani te ni jiniso'o sa in ja ká'an nini'i onde andivi ma:

—Vitna já ni kenda tnu'u ndee tnu'u ndatnu Su'si ma ja kuu jin ndani'i ta'vi ñayii ma, te já ni kenda kivi tatnuni Su'si o a ji'in ja tatnuni Cristo iya ni tetniñu Su'si ma, vaa já ni xstandiyo ya tachi ma suchi nduu ñuu ni yo xtekuechi ña'a i nuu Su'si ma ndaka o ja ni ka nduu o sa'ya ya ma.

¹¹ Te ñayii ya'a chi ni ka kundee i ja maa niñi iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma, te ni ka yo ka'an, ni ka yo kachi i tnu'u vii tnu'u va'a ya ma, te masu ni ka yo yu'u i, visi na in na ka'ni ña'a.

¹² Chukan kúu ja jin kutachi nde ni ka iyo andivi a. Nda'vi maa ñayii ka iyo nuu ñu'ú ma ji'in nuu ndute mar ma, vaa ni nuu tachi ma, te ndakiti xeen ini i, vaa jini i ja jaku-nka-ni kivi iyo ja koo i —ká'an.

¹³ Te nuu ni jini koo ka'nu kiti kaa sukan kaa lana'ña ma ja já ni ka ndaskana i ti nuu ñu'ú ya, te ni sondikin ti ña'a ni kâku sa'ya ña in suchi yii ma.

¹⁴ Te ña'a ma chi ni ni'i ña uu ndijin ña sukan kaa ndijin ya'a ka'nu ma, sukan-va'a ndava ña te kaku ña nuu koo ka'nu ma, te kua'an ña ichi nuu ñatuu nawa iyo kuiti ma, te yukan ni iyo ña in tiempu ji'in uu-ka tiempu ji'in sava-ka tiempu ma, te ni yo ni'i ña ja kaa ña ma.

¹⁵ Te koo ka'nu ma, ni kene'e ti yu'u ti ma ndute sukan in yute, sukan-va'a ñu'u ndute ma ña'a yoxtnuu nuu ti ma.

¹⁶ Kovaa ñu'ú ya chi ni chindee i ña'a ma, vaa ni ndata nuu ñu'ú a, te ni kokon i yute ma ja ni kene'e

koo ka'nu ma yu'u ti ma.

¹⁷ Sani te ni ndakiti xeen ini koo ka'nu ma nuu ña'a ma, te kua'an ti ja kanaa ti ji'in ndaka-ka sa'ya tata ña ma, ñayii ka kandija tnu'u ni tatnuni Su'si ma te ka sa'a ka kuu i sukan ni yo kuu Jesucristo ma.

13

Kiti ka'nu kiti kini xeen kaa ma, ni kana ti nuu ndute mar ma

¹ Te ni jinkuiñi sa siki ñuti yu'u ndute mar ma, te ni jini sa ja ni kana in kiti ka'nu kini xeen kaa, te iyo uja xini ti ji'in uxi ndiki ti, te ka yoxtnee uxi corona ndiki ti ma, te xini ti ma ndenee ja nani ti ja ká'an ndeva'a ja kuu Su'si ma.

² Te kiti ka'nu kiti kini xeen kaa ma, ni jini sa ti ja sukan kaa in leopardo kaa ti, te ja'a ti ma sukan ka ndaa ja'a oso ka ndaa, te yu'u ti ma sukan kaa yu'u ndika'a ma kaa. Te koo ka'nu kiti kaa sukan kaa lana'ña ma, ni wa'a ti tnu'u ndee tnu'u ndatnu ji'in nuu núkoo ti ja tátnuni ti ma, sukan-va'a kunukoo kiti ka'nu ma, te tatnuni ti.

³ Te ni jini sa ja in xini ti ma ni tnakue'e, te kuenda tnu'u ja kûu ti nkuu, kovaa ni nduva'a ti, te ndaka-ka ñayii ma, ni ka sa'vi-nka ini i, te ka kandija i sukan ká'an ti ma.

⁴ Te ni ka ndachiñu'u i koo ka'nu kiti kaa sukan kaa lana'ña ma kiti ni wa'a tnu'u ja tatnuni kiti ka'nu kiti kini kaa ma, te ni ka ndachiñu'u i kiti ka'nu kiti kini kaa ma, te ka ka'an i:

—¿Na in kúu sukan kúu kiti ka'nu a, te na in kuu kanaa ji'in ti? —ka kuu i ka ka'an i.

⁵ Te ni kuu ka'an ti, te ni ka'an kini xeen ti, te ni ka'an ndeva'a ti ja kuu Su'si ma, te ni wa'a ya tnu'u

ja tatnuni ti te sa'a ti nde a kúni maa ti uu xiko uu (42) yoo.

⁶ Te yu'u ti ma kée ja ká'an ndeva'a ti ja kuu Su'si ma, te ká'an ndeva'a ti ja kuu ja nani ya ma, ji'in veñu'u nuu iyo ya ma, ji'in ángel ka iyo onde andivi ma.

⁷ Te ni wa'a ya tnu'u ja kanaa ti ji'in ñayii ñatuu na ja u'vi-ka ka sa'a i ma, te kundee ti, te suni ni wa'a ya tnu'u ja tatnuni ti nuu ndaka jichi ñayii ma, ndaka ñuu kuechi ma, ndaka ñuu na'nu ma, ndeva'a-ni na sa'an ka ka'an i ma.

⁸ Te iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma iya ni ndo'o ni neni ma, neva'a ya libru nuu ka ndenee ja ka nani ñayii jin koteku ma. Te ndaka ñayii ka iyo nuu ñu'ú ya ja ñatuu na ja ka nani i ma ka yoxtnee nuu libru ya ma onde xinañu'u ma onde nuu ni keja'a ñuu ñayivi a, ni ka ndachiñu'u i kiti ka'nu kiti kini xeen kaa ma.

⁹ Nde ni iyo so'o, te koniniso'o va'a ni.

¹⁰ Nú na in iyo ja kinee va'a i, te kinee va'a i, te nú na in iyo ja kúu i ji'in yuchi kuiñi kúu espada ma, te sukan kúu i. Te sa'a, te kuni o sukan ka kanda ñayii ñatuu na ja u'vi ka sa'a i ma te ka kandija i Su'si ma.

Kiti ka'nu kiti kini xeen kaa ma, ni kana ti nuu ñu'ú a

¹¹ Ni jinu, te ni jini sa in-ka kiti ka'nu kiti kini kaa ja ni kana ti nuu ñu'ú a. Te ka iyo uu ndiki ti, te ka ndaa i sukan ka ndaa ndiki in ndikachi, te ká'an tna ti sukan ká'an koo ka'nu kiti kaa sukan kaa in lana'ña ma.

¹² Te iyo ti nuu iyo kiti xinañu'u ma, te tátnuni ti sukan tátnuni kiti xinañu'u ma, te sa'a ti ja ñayii ka iyo nuu ñu'ú ya, jin chiñu'u i kiti ka'nu kiti kini kaa

ma, kiti ni tnakue'e ja vala-nka te kûu ti ma, te ni nduva'a ti ma.

¹³ Te suni sa'a ti kua'a seña nuu ñayii ka iyo nuu ñu'ú ya, te ûni skuun ti ñu'u i'ni ichi andivi ma.

¹⁴ Te xnda'vi ti ñayii ka iyo nuu ñu'ú ya ja sa'a ti seña ji'in milagru nuu iyo kiti ka'nu kiti kini kaa ma. Te tátnuni ti nuu ñayii ka iyo nuu ñu'ú ya ja na jin sa'a i in ja kaa sukan kaa kiti ka'nu kiti kini kaa ma kiti ni tnakue'e ji'in yuchi kuiñi kúu espada ma te ni ndateku ti ma.

¹⁵ Te kiti ku-uu ma, ni ni'i ti tnu'u ndee tnu'u ndatnu te ni kuu ni sa'a ti ja tna'a ja ni ka ndane'e ñayii ma ja kaa sukan kaa kiti xinañu'u ma, te ni kuu ni kanda ti te téku ti, te kiti ni kanda ma, ni tatnuni ti ja na jin ka'ni i ndaka ñayii ñatuu ka ndachiñu'u ti ma.

¹⁶ Te ni sa'a ti ja ndaka ñayii ma, te jin konde-nee tnuni maa ti ma nda'a kua'a i ma xi tnee i ma, ka kuu i ñayii kuechi, ñayii nija'nu, ñayii ka kuxiku, ñayii ka kunda'vi, ñayii ka ndanuu, ñayii ka jinukuechi ma. Ndaka i jin kitnuni.

¹⁷ Te ni-in ñayii masu kuu kuaan i ni a xiko i, nú ñatuu na tnuni ja nani kiti ka'nu kiti kini kaa ma xi número ja nani ti ma ndenee nda'a kua'a i ma xi tnee i ma.

¹⁸ Te ya'a iyo tnu'u ndichi. Nú na in kúu jaku'ni ini i, te ka'vi i número kiti ka'nu kiti kini kaa ma. Vaa número in ñayii ma kúu, te iñu cientu uni xiko iñu (666) kúu tnuni kiti kini kaa ma.

14

Sukan ka jita cientu uu xiko kuun mil (144,000) ñayii ma

¹ Ni jinu, te ni jini sa ja núkuiñi iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma siki yuku nani Sion ma ji'in cientu uu xiko kuun mil (144,000) ñayii ka ndenee tnee i ma ja nani ya ma ji'in ja nani Yuva ya ma.

² Te ni jiniso'o sa onde andivi ma ja kúu yu'u sukan kúu yu'u ndute kua'a xeen jika ma, te sukan kúu ora kána nini'i savi ma sukan kúu yu'u. Te ja ni jiniso'o sa ma kúu yu'u sukan ka kuu yu'u arpa ma ora ka tee ñayii ma tnu.

³ Te ka jita i yaa jaa nuu núkoo Iya Tátnuni ma, ji'in nuu ka iyo kiti ka tekku ma, ji'in nuu ka iyo tee nija'nu ma. Te ni-in ñayii ñatuu kúu kutu'va i ja kata i yaa ma chi maa-ni cientu uu xiko kuun mil (144,000) ñayii ni ndene'e ya ne'un ñayii ka iyo ñuu ñayivi a ka kuu ñayii kúu ka jita ma.

⁴ Te tee ya'a ka kuu tee ñatuu ni ka yo kivi nduu ji'in ndi-in ndi-in ña'a ma, vaa ni ka yo jito va'a de maa de, te ñatuu na kuechi de nuu Su'si ma. Te tee ya'a ka kuu tee ka ndikin iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma ndeva'a-ni ndenu kua'an ya ma. Te tee ya'a ka kuu tee ni ndene'e ya ne'un ñayii ma ja jin ko kuu de xinañu'u nuu ñayii ma, ja jin kondikin de Su'si ma ji'in iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma.

⁵ Vaa ni ka yo jito va'a de yu'u de ma, te ñatuu ni ka yo ka'an de ja jin xnda'vi de ñayii ma, te ñatuu ni-in ja u'vi ni ka yo sa'a de nuu Su'si ma nuu núkoo ya ja tátnuni ya ma.

Sukan ni ka kaxtnu'u uni ángel ma

⁶ Ni jini sa in-ka ángel, ndava i sasava andivi ma, te yinda'a i tnu'u vii tnu'u va'a ja koo ni-kani ni-jika ma, sukan-va'a kaxtnu'u i nuu ñayii ka iyo nuu ñu'ú ya, nuu ndaka ñuu na'nu ma, nuu

ndaka ñuu kuechi ma, nuu ndaka jichi ñayii ma, ndeva'a-ni na sa'an ka ka'an maa i ma.

⁷Te káyu'u ángel ma ká'an i:

—Jin koyu'u ni Su'si ma, te jin ndachiñu'u ni ya, vaa ni kenda ora ja ndakan ya kuenda nuu ñayii ma. Te jin ndachiñu'u ni ya, vaa maa ya ni sa'a andivi a, ji'in ñu'ú ya, ji'in ndute mar ma, ji'in nuu ka too ndute ma —kúu i ká'an i.

⁸Te ndikin-ka in-ka ángel ma, te ká'an i:

—Jâ ni kotuu ñuu Babilonia ma, ñuu kanuu xeen-ka ma, vaa suu i ni yo kaxtnu'u nuu ndaka-ka ñuu ma sukan jin sa'a i ja u'vi ma —kúu i ká'an i.

⁹Te ndikin tna ángel ku-uni ma, te ni ka'an nini'i i:

—Nú na in na chiñu'u maa kiti ka'nu kiti kini kaa ma xi tna'a ja kaa sukan kaa ti ma, te nuna tenee i tnuni ti ma tnee i ma xi siki nda'a i ma,

¹⁰te suni ndo'o neni i ndaka ja iyo ja xndo'o xneni ña'a Su'si ma, vaa ni ndakiti ini ya, te xndo'o xneni ya i nuu ñu'u i'ni ma ja káyu ji'in azufre ma, te jin konde'ya ángel ñatuu na ja u'vi ka sa'a i ma ji'in iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma.

¹¹Te kána ñu'ma nuu ka ndo'o ka neni i ma ni-kani ni-jika, te masu jin ndatatu i nduu ñuu, vaa kuechi ja ni ka chiñu'u i kiti ka'nu kiti kini kaa ma ji'in tna'a ja kaa sukan kaa ti ma, ji'in ja sukan ni ka jan-ta'vi i tnuni ti ma ja nani ti ma —kúu i ká'an i.

¹²Ya'a, te kuni o sukan ka kanda ñayii ñatuu na ja u'vi ni ka yo sa'a i ma, te ka sa'a i sukan ni tatnuni Su'si ma, te ka kandija i Jesús ma.

¹³Te ni jiniso'o sa onde andivi ma ja ká'an nuu sa:

—Tee ni: “Onde vitna te kivi ki'in o a, ja vava'a kúu ñayii kándija Iya Tátununi ma, te visi na kúu i ma.” —Sa'a ka'an ja ni jiniso'o sa ma.

Te sa'a ká'an Xtumani Ndios ma:

—Saa vi. Ndatatu ñayii ma, masu satniñu-ka i, te ja va'a ni yo sa'a ni yo kuu i ma koo ji'in i nuu Su'si ma —kúu ya ká'an ya.

Sukan ni ndututu ja iyo nuu ñu'ú ma

¹⁴ Te nde'ya sa, te ni jini sa in viko kuijin, te siki viko ma núkoo iya kaa sukan kaa iya ni kii ñayivi ñuu ñayivi ya, te yoxtnee in corona oro xini ya, te yinda'a ya in usu xen-xeen.

¹⁵ Te ini veñu'u ma ni kee in-ka ángel, te káyu'u nini'i i jiña'a i iya núkoo siki viko ma:

—Ke'en ni usu ni a, te kivi ni ndaxtutu ni triu ni a, vaa já ni kuaan i, te já iyo ja ndaxtutu ni —kúu i jiña'a i.

¹⁶ Te iya núkoo siki viko ma, ni ke'en ya usu ya ma, te ni kivi ya nuu ñu'ú ma, te ni ndaxtutu ya ja kuu kuenda maa ya ma.

¹⁷ Te ni kee in-ka ángel ini veñu'u iyo andivi ma, te yinda'a tna i in usu xen-xeen.

¹⁸ Te ni kee in-ka tuku ángel ja jito ñu'u ndú'va nuu altar Su'si ma, te káyu'u i jiña'a i nuu ángel yinda'a usu ma:

—Ke'en usu ro a, te kivi ro itu tnu uva a, te ka'nde ro uva a, vaa já ni kuaan i —kúu i jiña'a i.

¹⁹ Te ángel ma, ni ke'en i usu i ma, te ni chu'un i nuu ñu'ú ma, te ni ja'nde i uva ma. Te ni ndaxtutu i, te ni tnaa i nuu taxi uva ma, vaa já ni ndakiti ini Su'si ma nuu uva ma kúu.

²⁰ Te onde yu'u ñuu ma ni ka jiñu, ni ka jiñu i uva ma, te ni ka taxi i, te ûni nanimaa niñi ni kee. Te

onde nuu ka nu'ni yo'o yu'u caballu ma ni kaa niñi ma, te ni jika i onde uni cientu mil metro (300 kilómetros).

15

Uja ángel ka yinda'a uja kue'e ja tetniñu Su'si ma ñuu ñayivi ya

¹ Te ni jini sa in-ka seña andivi ma, te ja ni jini sa ma kúu uja ángel ji'in uja kue'e ja jin ko kuu sandi'i-nka, vaa kue'e yukan-nka ka kuu sandi'i-nka ja xndo'o xneni Su'si ma ñayii ni ka sa'a ja ni ndakiti ini ya ma, kuechi ja ñatuu ni ka kandija i ya ma.

² Te suni ni jini tna sa in ja kaa sukan kaa mar nuu ñu'u ndute ma te ndii ni'ni kuenda tnu'u ja vidriu ma te sakanuu ji'in ñu'u i'ni. Te ñayii ni ka kundee nuu kiti ka'nu kiti kini kaa ma, ji'in ja kaa sukan kaa ti ma, ji'in tnuni ti ma, ji'in número ja nani ti ma, te ka nukuiñi ñayii yukan nuu ndute mar ma ja kaa sukan kaa vidriu ma, te ka yinda'a i arpa Su'si ma.

³ Te ka jita i yaa jita Moisés ma tee jinukuechi nuu Su'si ma, ji'in yaa jita iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma, te sa'a ká'an:

Su'si Iya Tátnuni, iya kúu sa'a ndaka, ja na'nu xeen kúu ja sa'a ni a,
ja vii ja luu kúu ndaka, vi Su'si.

Te ja va'a ja ndaa ndija kúu ichi ni a,
ja kúu ni Rey tátnuni nuu ndaka ñayii ñatuu na ja u'vi ka sa'a i ma.

⁴ ¿Na in ma koyu'u ña'a
te ma ndachiñu'u ña'a i maa ni, Su'si Iya Tátnuni?

Vaa maa in-ni ni kúu iya ii.

Chukan kúu ja ki koo ñayii ka iyo ndaka ñuu ma, te jin ndachiñu'u ña'a i, vaa já ni ka jini i sukan sa'a ndaa sa'a ndija ni a.

Sa'a ká'an ja ka jita i nuu ya ma.

⁵ Ni jinu sukan, te ni yo nde'ya sa andivi ma, te ni ndanune in veñu'u ka'nu nuu iyo Su'si ma te ká'an ya ji'in ñayii ka jinukuechi nuu ya ma.

⁶ Te ini veñu'u ka'nu ma ni ka ke koo ndi-uja ángel ma, te ka yinda'a i ndi-uja kue'e ma, te ka ne'nu i sa'ma lino vivii te ka iyo ndondoo, te ka jandute sa'ma i ma, te ka nu'ni in sa'ma oro pechu i ma.

⁷ Te in kiti téku ma, ni chi'i ti nda'a ndi-uja ángel ma in in copa oro te ka ñu'u chitu ja iyo ja xndo'o xneni-ka Su'si ma ñayii ñatuu ni ka kandija ja ká'an ya ma, ja suu ya kúu iya téku ni-kani ni-jika ma.

⁸ Te ini veñu'u ka'nu ma ûni ni chitu ñu'ma, te sukan káxtnu'u Su'si ma jayiñu'u ya ma ji'in tnu'u ndee tnu'u ndatnu ya ma, te ñatuu na in ni kuu kivi ini veñu'u ka'nu ma chi onde ni jinu ja jin ndo'o jin tna'a ñayii ma ndi-uja kue'e ka yinda'a ndi-uja ángel ma.

16

Uja copa oro ka ñu'u chitu ja ndákiti ini Su'si ma ja tetniñu ya ñuu ñayivi ya

¹ Te ni jiniso'o sa onde veñu'u iyo andivi ma ja ni ka'an nini'i Su'si ma nuu ndi-uja ángel ma, te jiña'a ya:

—Kuán koo, te jin kati ro ja ka ñu'u nuu copa ka yinda'a ro a, tna'a ja iyo ja jin ndo'o jin tna'a ñayii

ma, vaa ndákiti ini ri nuu i ja ñatuu ni ka kandija ña'a i ma —kúu ya jiña'a ya.

² Ángel xinañu'u ma, kua'an i, te ni jati i ja ñu'u nuu copa i ma nuu ñu'ú ma, te ndaka ñayii ka ndenee tnuni kiti kini kaa ma, ji'in ñayii ka chiñu'u ja kaa sukan kaa ti ma, te ni ka keja'a i ka kana i ndi'yi, te masu ka nduva'a-ni i, te ka jaxiko kini i.

³ Te ángel ku-uu ma, ni jan kati i ja ñu'u nuu copa i ma nuu ndute mar ma, te ni nduu ndute ma niñi sukan ndúu niñi in ñayii ni ji'i ma, te ndaka kiti ka ñu'u nuu ndute mar ma, ni ka ji'i ti.

⁴ Te ángel ku-uni ma, ni jan kati i ja ñu'u nuu copa i ma nuu ka iyo yute ma ji'in nuu ka too ndute ma, te ndute ma, ni nduu de niñi.

⁵ Te ni jiniso'o sa ja ká'an ángel ni sa'a ja ni nduu ndute ma niñi ma:

—Iya sa'a ja ndaa, Iya Tátnuni kúu ni, vi Su'si. Te maa ni ni iyo onde xi'na ma, te maa ni iyo vitna a, vaa iya ii kúu ni, te ñatuu játna ini ni ja jin ko sa'a sa'ya ni ma ja u'vi ma, te ka yikuu maa ñayii ni ka sa'a ja u'vi ma ka ndachunaa i.

⁶ Vaa kuechi ja ni ka jati i niñi ñayii ñatuu na ja u'vi ni ka yo sa'a i ma, ji'in niñi tee ni ka yo ndakaxtnu'u tnu'u ni yo wa'a ni ma, chukan kúu ja ni wa'a ni niñi a ja jin ndako'o i, vaa kuechi maa i ka kuu, te jin ndando'o jin ndaneni maa i —kúu i ká'an i.

⁷ Te suni ni jiniso'o sa in-ka ja ká'an onde nuu altar ma:

—Saa vi, Su'si Iya Tátnuni iya kúu sa'a ndaka, vaa ja'nde ndaa ni tniñu, te ja vava'a kúu —kúu i ká'an i.

⁸ Te ángel ku-kuun ma, ni jan kati i ja ñu'u nuu copa i ma siki kandii ma. Te ni wa'a Su'si ma tnu'u ja ndii xen-xeen-nka kandii ma te ka'mi i ñayii ma.

⁹ Te ñayii ni ka kayu ma ja i'ni xeen ma, ni ka ka'an ndeva'a i nuu Su'si iya ni tetniñu ndaka kue'e ya'a, te ni ñatuu ni ka ndakani, ni ka ndaka'vi ini i, ja jin ndachiñu'u i ya.

¹⁰ Te ángel ku-u'un ma, ni jati i ja ñu'u nuu copa i ma siki kiti ka'nu kiti kini xeen kaa ma, te nuu tátnuni ti ma ni ndunee kuiti. Te ñayii ma, ja kuechi ja ka ndo'o ka neni i ma, te ka ndakayi'i i yaa i ma, ja ñatuu ka ni'i ini-ka i naxe jin sa'a i.

¹¹ Te ni ka ka'an ndeva'a i nuu Su'si ma ja kuechi ja u'vi ka ndo'o i ma ji'in ndi'yi ka kana i ma, te ñatuu ni ka ndakani, ni ka ndaka'vi ini i ja u'vi ka sa'a i ma.

¹² Te ángel ku-iñu ma, ni jati i ja ñu'u nuu copa i ma yute Eufrates ma. Te ndute ma, ni yichi de, sukan-va'a koo tu'va ichi tee ka kuu rey ka tatnuni ñuu ka iyo ichi nuu kána kandii ma.

¹³ Te ni jini sa ja ini yu'u koo ka'nu kiti kaa sukan kaa lana'ña ma, ji'in ini yu'u kiti ka'nu kiti kini xeen kaa ma, ji'in ini yu'u tee xnda'vi ñayii ma ja sa'a de tnu'u ja ndakaxtnu'u de tnu'u Su'si ma, ni ka ke koo uní tachi, te sukan ka ndaa sa'va ma ka ndaa i.

¹⁴ Vaa tachi ma ka kuu ti, te ka sa'a ti seña, te kuan koo ti nuu tee ka kuu rey ni-ka'nu ñuu ñayivi a, sukan-va'a jin ndututu de ja jin kanaa de ji'in Su'si iya kúu sa'a ndaka ma, te kivi yukan ko kuu kivi ka'nu kivi kanuu nuu Su'si ma.

¹⁵ “Jin konde'ya ni ja ya'a iyo sa, te sanaa sanaa-ni kenda sa nuu ka iyo ni a, sukan kenda in

kui'na. Ja vava'a kúu ñayii ja jito va'a i maa i ma te masu kixi i ma, te jito va'a i sa'ma i ma, sukan-va'a ma koo vichi i te ma kukan-nuu i.” Sa'a ka'an maa Su'si ma.

¹⁶ Te ni ka ndututu de nuu nani Armagedón sa'an hebreo ma.

¹⁷ Te ángel ku-ujá ma, ni jati i ja ñu'u nuu copa i ma nuu yi'i kajin ma, te ni kuu nini'i yu'u ini veñu'u iyo andivi ma nuu núkoo Su'si ma, te ni ká'an ya:

—Jâ ni jinu —kúu ya ká'an ya.

¹⁸ Sani te ni jandute, te ni kuu yu'u, te ni kuu sukan kána savi ma, te ni tnaa xen-xeen nuu ñu'ú ya, ûni ni tnaa sukan masu nama uun tnáa onde kii ni keja'a ja iyo ñayii a nuu ñu'ú ya.

¹⁹ Te ñuu ka'nu ma ni te'nde, te uni jichi i ni nduu, te ndaka ñuu ka iyo ni-ka'nu ñuu ñayivi a ni ka kekaa. Te ni ndaka'án Su'si ma ñuu ka'nu nani Babilonia ma, sukan-va'a xndo'o xneni ya i, vaa ni ka sa'a i ja ni ndakiti ini ya ma.

²⁰ Te ndaka ñuu lilikin ka iyo nuu ndute mar ma, ni ka jinu i kuan koo i, te ndaka yuku ma ni ka naa.

²¹ Te onde andivi ma ni kuun ñiñi na'nu na'nu nuu ka iyo ñayii ma, te inuveye i vi'i-ka oko uxi (30) kilo, te ni ka ka'an ndeva'a ñayii ma ja kuu Su'si ma ja kuechi ñiñi na'nu na'nu ni kuun ma, vaa kua'a xen-xeen ni kuun.

17

Sukan ndo'o neni ñuu ka'nu nani Babilonia ma

¹ Sani te ni kii in ángel ni ka yinda'a ndi-ujá copa ma, te sa'a ni ka'an i nuu sa:

—Ne'e ni, te kaxtnu'u sa nuu ni sukan ndo'o ña'a kuneé ku-uun ma, ña'a núkoo siki ndute kua'a xeen ma.

² Suu ña ni sa'a ja rey ka iyo ñuu ñayivi a, ni ka sa'a de ja u'vi, te ndaka tna ñayii ka iyo ñuu ñayivi a, sukan ka kuu ñayii ka ndajini ka kuu i ja ndimaa ja u'vi ni ka yo sa'a i ji'in ña ma —kúu i ká'an i.

³ Te ni jininuu sa ja ni jeka ña'a ángel ma, te ni jan xsia'a ña'a i ichi nuu ñatuu nawa iyo kuiti ma, te ni jini sa in ña'a núkoo siki kiti ka'nu kiti kini kaa ma, te kua'a tnuu ti ma, te ni-ka'nu ti ndee ja ka ka'an ndeva'a ja kuu Su'si ma, te ka iyo uja xini ti ji'in uxi ndiki ti.

⁴ Te ña'a ma, ne'nu ña sa'ma vava'a kua'a tnuu, te ni kukutu, ni konu'ni ña ji'in oro ji'in yuu vivii ji'in perla, te yinda'a ña in copa oro ñu'u chitu ja u'vi ja kini ja ni yo sa'a ña ma.

⁵ Te tnee ña ma ndenee sukan nani ña ma te yii ja jaku'ni ini o, vaa sa'a ká'an: “Babilonia ñuu ka'nu a kúu si'i ña'a ka kuneé ka ku-uun ma, ji'in ja u'vi ja kini ka sa'a ñayii ka iyo ñuu ñayivi ya.”

⁶ Ni jini sa ña'a ma ja ndájini ña ni sa'a niñi ñayii ka ndikin Su'si ma te ñatuu-ka na ja u'vi ka sa'a i ma, ji'in niñi ñayii ni ka ja'ni i ja kuechi ja ñatuu ni ka yu'u i te ni ka ka'an i ja ka kandija i tnu'u vii tnu'u va'a Jesús ma. Te nuu ni jini sa ma, ni sa'vi-nka ini sa.

⁷ Te ángel ma, ká'an i:

—¿Nava'a ni sa'vi-nka ini ni? Maa sa kaxtnu'u ja kúni ka'an ña'a yukan ji'in kiti ka'nu kiti kini kaa ma kiti yoso ña ma ja iyo uja xini ti ji'in uxi ndiki ti ma.

⁸ Kiti kini ni jini ni ma, ni iyo ti, te visi ñatuu ti vitna, kovaa iyo ti ja nana ti nuu kunu nuu nee ma, te ki'in ti nuu skenaa ti maa ti ma, te ndaka ñayii ka iyo nuu ñu'ú ya onde nuu ni keja'a ñuu ñayivi

a te onde vitna a ja ñatuu na ja ka nani i ma ka yoxtnee nuu libru ka yoxtnee ja ka nani ñayii jin koteku ma, te jin sa'vi ini i ja jin kuni i kiti ka'nu kiti kini kaa ma ja ni iyo ti, te visi ñatuu ti vitna, kovaa ndenda ti ma.

⁹ Cha'a chi ñayii inundichi ma chi jin jaku'ni ini i nawa kuni ka'an: Ndi-uja xini ti ma ka kuu uja yuku ma. Siki i ma núkoo ña'a ma.

¹⁰ Te suu i ka kuu uja rey ma, te u'un de já ni ka skenaa, te in de núkoo vitna, te in-ka de, ñatuu kenda-ka de. Te nuna kenda de ma, masu kua'a-ka-ni kivi koo de.

¹¹ Kiti ka'nu kiti kini kaa ni iyo ma, te masu iyo-ka ti, te suu ti kúu kiti kúu rey ku-una ma, te iyo tna ti ne'un ndi-uja rey ma, te suni skenaa tna ti maa ti.

¹² Te ndi-uxi ndiki ni jini ni ma ka kuu uxi rey ñatuu jin koo-ka de ja jin tatnuni de, kovaa in jichi-ni jin kenda koo de ja jin tatnuni de ji'in kiti ka'nu kiti kini kaa ma.

¹³ Tee ya'a, in-ni ja jin kani ini de, te jin kua'a de tnu'u ndee tnu'u ndatnu ja tatnuni kiti ka'nu kiti kini kaa ma,

¹⁴ te jin kanaa de ji'in iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma. Te iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma, kundee ya, vaa maa ya kúu Iya Tátnuni, te tátnuni ya onde nuu tee ka tatnuni ma, te maa in-ni ya kúu Rey tátnuni nuu ndaka-ka rey ma. Te ñayii ka iyo ji'in ya ma, ka kuu ñayii ni ndakana maa ya ma, te ni ndakaji maa ya i, te masu jin xndoo i ichi ya ma —kúu i ká'an i.

¹⁵ Te suni ni ka'an tna i:

—Ndute kua'a ni jini ni nuu núkoo ña'a kuneé ku-uun ma ka kuu kua'a ñuu nuu ka iyo ñayii a, te

kua'a xeen i ka kuu, ndeva'a-ni na sa'an ka ka'an i ma.

¹⁶ Te ndi-uxi ndiki kiti ka'nu kiti kini kaa ni jini ni ma, jin saxiko i ña'a kuneé ku-uun ma, te jin xtandee i ndaka ja neva'a ña ma, te jin savichi i ña, te jin kaa i yikikuñu ña ma, te jin ka'mi i ña ji'in ñu'u i'ni.

¹⁷ Vaa maa Su'si ma kúu iya ni ska'an i ja jin sa'a i sukan kúni ya ma, ja jin ketna'a ini i, te jin kua'a i tnu'u ja tatnuni kiti ka'nu kiti kini kaa ma, onde ko kuu sukan ká'an tnu'u maa ya a.

¹⁸ Te ña'a ni jini ni ma kúu ñuu ka'nu tátnuni nuu ndaka rey ka iyo ñuu ñayivi a —kúu i ká'an i.

18

Sukan ni kotuu ñuu ka'nu nani Babilonia ma

¹ Ni jinu sukan, te ni jini sa in-ka ángel ja ni nuu onde andivi ma ji'in kua'a tnu'u ndee tnu'u ndatnu i ma, ji'in kua'a jayiñu'u i ma, te ni ye'e ni'ni nuu ñu'ú ya.

² Te káyu'u nini'i i, ká'an i:

—Jâ ni kotuu, já ni kotuu ñuu Babilonia a, te ni nduu i nuu ka iyo tachi ma, nuu jin ko kuu ve'e tachi ma, ja ka sa'a i ja kini ja u'vi ma, nuu ka ndoo ndaka lasaa ka ndaa tne'e ma, vaa ka ndaa tne'e ti ma, te ka saxiko ñayii ma ti.

³ Vaa ndaka ñuu ma, ni ka sa'a i ja u'vi ji'in ñuu Babilonia ma, onde ni ka ndajini i. Te ndaka rey ma, ni ka sa'a de ja u'vi ji'in ña ma, te tee ka jaan te ka ndaxiko de ma, ni ka kuxiku de ja sukan játna ini ña kuatniñu ndeva'a ña xu'un ña ma —kúu i ká'an i.

⁴ Te ni jiniso'o sa in-ka ja ká'an onde andivi ma:

—Nde koo ni ñuu jiña, sa'ya maa sa, sukan-va'a ma jin sa'a-ka ni ja u'vi sukan sa'a ña'a ma, sukan-va'a ma jin ndo'o ni kue'e ndo'o ña ma.

⁵ Vaa ndaka ja u'vi sa'a ña ma, ni ka kenda koo i onde andivi a, te ni ndaka'án Su'si ma kuechi ña ma.

⁶ Jin xndoo ni ña, te ndando'o ndaneni maa ña uu jichi sukan ni yo sa'a, ni yo kuu ña ma ji'in jaku-ka ñayii ma. Te nuu ni satu'va ña ja jin ko'o ñayii ma jin ndatnaa-ka ni uu-ka jichi ja ko'o ña.

⁷ Sukan ni ndachiñu'u ña maa ña ma te ni iyo ña sukan kúu ini maa ña ma, te vitna, te ndando'o ndaneni ña, te konda'yu ña, vaa ni yo jani ini ña ma: “Yo'o chi núkoo va'a o sukan núkoo in reina, te masu in ña'a ni ji'i yii kúu o, te masu konda'yu o”, ni yo jani ini ña.

⁸ Chukan kúu ja in-ni kivi jin kenda koo kue'e ndo'o neni ña ma, te ko kokon ko yichi ña, te ndanda'yu ña, te kúu ña, te kayu ña nuu ñu'u i'ni ma, vaa Su'si Iya Tátnuni iya ndákan kuenda nuu ña ma, iyo kua'a tnu'u ndee tnu'u ndatnu ya ma —kúu i ká'an i.

⁹ Te ndaka rey ni ka sa'a ja u'vi ji'in ña ma te ni ka yo sa'a, ni ka yo kuu de sukan ka kuni maa de ji'in ña ma, jin ndanda'yu de, te jin ndakani ini de ja kuu ña ma, nuna jin kuni de ñu'ma kana nuu kayu ña ma.

¹⁰ Te jika-ni jin konukuiñi de ja jin koyu'u de sukan ndo'o neni ña ma, te jin kuña'a de:

—¡Ay! ¡Ay! Nda'vi ro, ñuu ka'nu ñuu ndee, ja nani ro Babilonia a, vaa in-ni ora ni kenda ja ndachunaa ro ja ni sa'a ro ma —jin kuña'a de.

¹¹ Te ñayii ñuu ñayivi a ja ka jaan i te ka ndaxiko

i ma, ka nda'yu i te ka kuxii ini i ja kuu ña ma, vaa ñatuu na in kuaan-ka ja ka xiko i ma.

¹² Ja ni ka yo ndaxiko i ma kúu oro, ji'in plata, ji'in yuu vivii, ji'in perla, ji'in sa'ma nani lino, ji'in sa'ma kua'a tnuu, ji'in sa'ma seda, ji'in ndaka yutnu ka jaxiko asi ma, ji'in ndaka ja kuva'a ji'in yiki nani marfil ma, ji'in ndaka ja vivii kuva'a ji'in yutnu ma, ji'in ndaka ja kuva'a ji'in kaa nani cobre ma ji'in kaa nani hierro ma ji'in yuu nani mármol ma,

¹³ ji'in canela ma, ji'in jaku-ka yuku ka jaxiko asi ma, ji'in suja ma, ji'in suja nani mirra ma, ji'in ndute jáxiko asi ma, ji'in ndute uva ma, ji'in aceite ma, ji'in yuchi triu ma, ji'in triu ma, ji'in xndiki ma, ji'in ndikachi ma, ji'in caballu ma, ji'in carreta ma, ji'in ñayii ka jinukuechi ma, ji'in anua ñayii ma. Vaa ndaka cha'a ni ka yo jaan i te ni ka yo ndaxiko i ma.

¹⁴ Te jin kuña'a i:

—Masu nde ni'i-ka ro javixi ni yo ndiyo ini ro ma, te jâ ni skenaa ro ndaka ja vii ja ka ndee ya'vi xeen ni yo ndiyo ini ro ma, te ma ni'i-ka ro —sa'a jin ko kuña'a i.

¹⁵ Te ñayii ka jaan te ka ndaxiko i ma, ja jâ ni ka kuxiku i ja ni yo jaan ña ma, te jin konukuiñi jika i ja ka yu'u i sukan ndo'o neni ña ma, te jin konda'yu i, te jin kuxii xeen ini i.

¹⁶ Te jin kuña'a i:

—¡Ay! ¡Ay! Nda'vi ro, ñuu ka'nu ja ne'nu ro sa'ma vivii nani lino ji'in sa'ma kua'a tnuu te ni ndukutu ro ji'in oro ji'in yuu vivii ji'in perla.

¹⁷ Vaa in ora-ni, te ni ka naa ndaka ja va'a ni yo neva'a ro ma —jin kuña'a i.

Te ndaka tee ka skaka barcu ma, ji'in ndaka ñayii ka ñu'u nuu barcu ma, ji'in ndaka tee ka jinukuechi nuu barcu ma, ji'in ndaka tee ka satniñu nuu ndute mar ma, te ni ka jinkuiñi jika de, ¹⁸ te ka nde'ya de sukan kána ñu'ma ja káyu ñuu ma, te ka ka'an de:

—¿Nde ñuu inuu kúu i ji'in ñuu ka'nu ya'a? —ka kuu de ka ka'an de.

¹⁹ Te ni ka chiso de ñuyaka xini de, te ni ka kayu'u de, te ka nda'yu de, te ka kuxii ini de, te ka ka'an de:

—¡Ay! ¡Ay! Nda'vi ñuu ka'nu ya, te vitna ja ja va'a neva'a maa ñuu ma, te ni ka kuxiku ndaka tee ka neva'a barcu kuan koo ve koo nuu ndute mar ma. Kovaa in ora-ni, te ni naa —ka kuu de ka ka'an de.

²⁰ Kovaa ndusii ini andivi ma, te jin ndusii ini tna ni ja ka kuu ni ñayii ka sa'a ja va'a ma, ja ka kuu ni tee ni tetniñu Jesucristo ma, ji'in tee ka ndakaxtnu'u tnu'u ni yo taa Su'si ma, vaa Su'si ma, já ni sa'a ya ja ni ka ndachunaa ñayii ka iyo ñuu ka'nu ma, kuechi ja ni ka sa'a ña'a i ma.

²¹ Te in ángel iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu ma, ni tnii i in yuu ka'nu sukan in yuu mulinu, te ni skana i nuu ndute mar ma, te ká'an i:

—Suni sa'a ndo'o neni ñuu ka'nu Babilonia a, te naa i, te masu nde kuni-ka o i.

²² Te ni masu kuniso'o-ka o tee ka tee arpa ma, ni a tee ka tee guitarra ma, ni a tee ka tivi flauta ma, ni a tee ka tivi trompeta ma. Ni a in-ka tee ka sa'a nda'a de ndaka ndatniñu ma, masu jin koo-ka de ñuu jiña, ni a yu'u mulinu masu nde kuniso'o-ka o ñuu jiña.

²³ Te masu tnuu-ka ñu'u ñuu jiña, ni a jin ko kuu yu'u suchi ka tnanda'a ñuu jiña. Vaa tee ka

ndakuaan te ka ndaxiko de ma, tee ka ndanuu ni ka yo kuu de ñuu ñayivi a, te vaa ja inutasi de ma, te ni ka yo xnda'vi de ñayii ndaka ñuu na'nu ma.

²⁴ Te ini ñuu ma, ni ka ndani'i i niñi tee ni ka yo ndakaxtnu'u tnu'u ni yo wa'a Su'si ma, ji'in niñi ñayii ni ka yo sa'a ja va'a ma, ji'in niñi ndaka-ka ñayii ni ka ja'ni i ñuu ñayivi a —kúu i ká'an i.

19

Sukan ka chiñu'u i Su'si ma andivi ma

¹ Sani te ni jinu, te ni jiniso'o sa ja ka kuu yu'u kua'a xeen ñayii onde andivi ma, te ka ka'an i:

¡Aleluya! Su'si o Iya Táttnuni ma kúu iya ni sa'a ja ni ka ndani'i ta'vi o a,
te jín ndachiñu'u o ya, vaa maa ya neva'a tnu'u ndee tnu'u ndatnu ma.

² Vaa sa'a ndaa sa'a ndija ya,
te ni sa'a ya ja já ni ndachunaa ña'a kúneé kú-uun ma ja u'vi ni yo sa'a ña ma,
vaa ni yo sa'a ña ja jin ko sa'a ñayii ma ja u'vi sukan ni yo sa'a ña ma,
te já ni ndachunaa ña ja ni yo ja'ni ña ñayii ni ka yo jinukuechi nuu Su'si o a,

ka kuu i ka ka'an i.

³ Te ka ka'an i in-ka jichi:

—¡Aleluya! Vaa ni ndani'i, ni ndatna'a maa ña, te ñu'ma káyu ña'a ma kana ni-kani ni-jika —ka kuu i ka ka'an i.

⁴ Te ndi-oko kuun tee nija'nu ma ji'in kuun kiti ka tekú ma, ni ka jinkoo jiti de ji'in ti, te ni ka jakindeyi de ji'in ti onde nuu ñu'ú ma, te ndaka de ji'in ti ma ni ka ndachiñu'u Su'si ma nuu núkoo ya ja táttnuni ya ma, te ka ka'an de ji'in ti:

—¡Sukan kó kuu! ¡Aleluya! —ka kuu de ka ka'an de ji'in ti.

⁵ Te nuu núkoo ya ma ni jiniso'o sa in ja ká'an: Jín ndachiñu'u o Su'si o a, ndaka ro suchi kuechi, ji'in ndaka ni ñayii nija'nu, ndaka o ja ka jinukuechi o nuu ya a, ji'in ndaka o ja ka ndi ini o ja jin koo va'a o nuu ya a, kúu ká'an.

⁶ Te ni jiniso'o sa ja ka kuu yu'u kua'a xeen ñayii sukan ka kuu yu'u ndute kua'a xeen ma. Te sukan kúu ora kána xeen savi ma, sukan ka kuu yu'u i, te ka ka'an i:

¡Aleluya! ¡Vaa Su'si o Iya Tátnuni a, iya kúu sa'a ndaka ma, já tátnuni ya nuu ndaka!

⁷ Jín koo sii ini o, te jín kutachi o, te jín ndachiñu'u o ya, vaa já ni kenda viko tnánda'a iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma,

te suchi ko kuu ñasi'i ya ma, ja ni satu'va i maa i.

⁸ Te ni wa'a ya tnu'u ja kone'nu i sa'ma lino vava'a vivii,

te sa'ma ndoo ndoo sa'ma jándute kúu, ka kuu i ka ka'an i.

Te sa'ma lino vava'a vivii ma kúu ja va'a ja ndaa ni ka yo sa'a o ja ka kuu o ñayii ka kandija Su'si ma.

⁹ Sani te ángel ma, ni ka'an i:

—Tee ni: “Ja vava'a ka kuu ñayii ni kana ya ja jin kuxini i viko tnánda'a iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma” —kúu i ká'an i.

Te ká'an i:

—Cha'a ka kuu tnu'u ndaa tnu'u ndija Su'si ma —kúu i ká'an i.

¹⁰ Te ni jinkoo jiti sa nuu ja'a i ma, ja ndachiñu'u sa i. Te ká'an i:

—Máko sa'a ni sukan. Vaa saña tna, suni jinukuechi tna sa nuu Su'si ma, sukan ka jinukuechi ndaka ñani ni ma ji'in ku'va ni ma, ja ka sa'a i sukan ni kaxtnu'u Jesús ma. Su'va maa Su'si ma ndachiñu'u ni, vaa ja ni sa'a ni kuu Jesús ma kúu ja ni ka yo ndakaxtnu'u tee ni ka yo ndakaxtnu'u tnu'u ni wa'a Su'si ma —kúu i ká'an i.

¹¹ Sani te ni ndanune andivi ma, te ni jini sa in caballu kuijin, te ja nani iya yoso ti ma kúu Iya Kuu Kukanu Ini O ji'in Iya Sa'a Ja Ndaa Ndija, te ja'nde ndaa ya tniñu ñayii ma, te kanaa ya ji'in ñayii ñatuu ka kandija ja ká'an ya ma.

¹² Te nduchinuu ya ma ka kanda'a sukan kánda'a ñu'u ndú'va ma, te xini ya ma ka iyo kua'a corona, te ndenee in ja nani ya, in ja ni-in ñayii masu jini, yika-ni ja maa in-ni ya.

¹³ Te ne'nu ya sa'ma ni ka'yu niñi, te ja nani ya ma kúu Tnu'u Su'si ma.

¹⁴ Te soldado andivi ma, ka ne'nu i sa'ma lino vava'a vivii kuijin kuijin te ka iyo ndoo ndoo, te ka yoso i caballu kuijin, te ka ndikin i ya.

¹⁵ Te yu'u ya ma kée in yuchi kuiñi xen-xeen kúu espada, sukan-va'a xtnakue'e ya ñayii ka iyo ñuu na'nu ma ja ñatuu ni ka kandija i ya ma, te yinda'a ya in yutnu xii kaa. Te maa ya kuiñu nuu ka jaxi i uva ma, te cha'a kúni ka'an ja ndákiti ini xen-xeen ini Su'si iya kúu sa'a ndaka ma.

¹⁶ Te ichi ja'a sa'ma ne'nu ya ma ndenee ja nani ya ma, te sa'a ká'an: “Rey tátnuni nuu ndaka rey ma, iya tátnuni nuu ndaka tee ka tatnuni ma.”

¹⁷ Te ni jini sa in ángel núkuiñi nuu kandii ma,

te káyu'u nini'i i nuu ndaka lasaa ka ndava sasava andivi ma, te jiña'a i:

—Ne'e koo, te jin ndatna'a ro, te jin kuxini ro ja taa Su'si ma,

¹⁸ sukan-va'a jin kaa ro kuñu tee ka kuu rey ma, ji'in kuñu tee ka tatnuni nuu soldado ma, ji'in kuñu tee ni ka iyo tnu'u ndee tnu'u ndatnu ma, ji'in kuñu caballu ma, ji'in kuñu tee ka yoso caballu ma, ji'in ndaka kuñu ñayii ñatuu ka jinukuechi ma, ji'in ñayii ka jinukuechi ma, ka kuu i suchi kuechi ka kuu i ñayii nija'nu, ja ñatuu ni ka kandija i ja ka'an Su'si ma —kúu i jiña'a i.

¹⁹ Te ni jini sa kiti ka'nu kiti kini kaa ma, ji'in rey ka iyo nuu ñu'ú ya, ji'in ndaka soldado ma, ni ka ndatna'a de ja jin koo de jin kanaa de ji'in iya yoso caballu ma ja kúu ya Jesucristo ma, ji'in soldado ka ndikin ya ma.

²⁰ Sani te kiti ka'nu kiti kini kaa ma ji'in tee ni yo xnda'vi ñayii ma ja ni yo sa'a de tnu'u ja in tee ni yo ndakaxtnu'u tnu'u ni yo wa'a Su'si ma kúu de ma, ni ka tnii soldado ya ma kiti kini kaa ma ji'in tee ya'a. Vaa tee ya'a chi ni yo jini de tnuni te kua'a ja ni yo sa'a de, te sukan ni yo xnda'vi de ñayii ka ndenee tnuni kiti ka'nu kiti kini kaa ma ja ni ka yo chiñu'u i ja kaa sukan kaa ti ma. Kiti ya'a ji'in tee ya'a ni ka skana tekú i ti ji'in de nuu ñu'u káyu kóko ji'in azufre ma.

²¹ Te ni ja'ni iya yoso caballu ma ji'in yuchi kuiñi kúu espada kée yu'u ya ma ndaka-ka ñayii ma, te loti ma ji'in ndaka-ka kiti ka jaa ja nde'e ma, ni ka jaa ti kuñu ñayii ma onde ni ka ndutu chii ti.

20

Mil kuiya ma

¹ Sani te ni jini sa in ángel ni nuu vee onde andivi ma, yinda'a i ndakaa nuu nee nuu kunu ma ji'in in yo'o kaa ka'nu ka'nu.

² Te ni tnii i koo ka'nu kaa sukan kaa in lana'ña ma ja kúu ti koo jana'a ma, te maa ti kúu tachi ma ja nani i Satanás ma. Te ni ju'ni ángel ma tachi ma, te konu'ni i in mil kuiya.

³ Te ni skee i tachi ma nuu nee nuu kunu ma, te ni jasi vava'a i tachi ma, te ni tenee i sellu i ma, sukan-va'a máko xnda'vi-ka tachi ma ñayii ka iyo ndaka ñuu ma, onde nuu ni ndi'i mil kuiya ma, te sani te ndaxsaa ángel ma tachi ma jaku-ni kivi.

⁴ Te ni jini sa nuu jin kunukoo ñayii ni wa'a ya tnu'u ja jin ka'nde i tniñu ñayii ma, te ni jini sa anua ñayii ni ka xtandoso ñayii ma xini i ja kuechi ja ka kaxtnu'u i na in kúu Jesucristo ma, ji'in tnu'u Su'si ma, te ñatuu ni ka chiñu'u i kiti ka'nu kiti kini kaa ma, ni ja kaa sukan kaa ti ma, ni a jin kua'a i tnu'u ja jin ndenee ñayii ma tnuni ti ma tnee i ma xi nda'a i ma. Te ni ka ndateku i ja jin tatnuni i ji'in Cristo ma mil kuiya.

⁵ Cha'a kúu ja ni ka ndateku ñayii ma xinañu'u ma. Kovaa jaku-ka ñayii ni ka ji'i ma, masu ni ka ndateku i onde ni chitu mil kuiya ma.

⁶ Ja vava'a ka kuu ñayii ñatuu na ja u'vi ni ka yo sa'a i ma te ni ka ndateku i xinañu'u ma, vaa masu jin skenaa i anua i ma, sukan jin ndo'o in jichi-ka ñayii ñatuu ni ka ndateku ma. Kovaa ñayii ni ka ndateku ma, jin ko kuu i sutu nuu Su'si ma ji'in nuu Cristo iya ni tetniñu ya ma, te jin tatnuni i ji'in ya mil kuiya.

⁷ Nú ni jinu mil kuiya ma, te tachi ma chi ndayaa i nuu yinee va'a i ma.

⁸ Te ndee i ja xnda'vi i ñayii ka iyo ñuu na'nu ka iyo ni-ka'nu ñuu ñayivi a ji'in ñuu Gog ma ji'in ñuu Magog ma, sukan-va'a ndaxtutu i ñayii ma ja jin koo i jin kanaa i, te kua'a xeen i jin ko kuu, sukan iyo ñuti yu'u ndute mar ma.

⁹ Te ni ka ka koo i, te ni ka konduu i ni-ka'nu ñuu nuu ka iyo ñayii ñatuu na ja u'vi ka sa'a i ma, ñuu kútoo Su'si ma. Te Su'si ma, ni skuun ya ñu'u i'ni onde andivi ma, te ni ka kayu ndi'i kuiti ndaka ñayii ka ndikin tna'a ji'in tachi ma.

¹⁰ Te tachi ma ja ni yo xnda'vi i ñayii ma, ni skana ya i nuu ñu'u káyu kóko ji'in azufre ma, nuu ñunee kiti ka'nu kiti kini kaa ma, ji'in tee ni yo xnda'vi ñayii ma ja ni yo sa'a de tnu'u ja tee ndákaxtnu'u tnu'u ni yo wa'a Su'si ma kúu de ma, te yukan jin ndo'o jin neni tachi ma ji'in ti ji'in de ni-kani ni-jika nduu ñuu.

Sukan ndakan Su'si ma kuenda nuu ñayii ma

¹¹ Te ni jini sa in nuu kuijin kuijin te vivii kaa, te yukan núkoo ya ja tátnuni ya ma, te ni ka jinu ñuu ñayivi ma ji'in andivi ma ja ni ka jini i ya ma. Ũni masu nde na'a ja ni ka yo iyo i yukan.

¹² Te ni jini sa ñayii ni ka ji'i ma, ñayii nija'nu ma ji'in suchi kuechi ma, ka nukuiñi i nuu Su'si ma, te ni ka ndanune libru ma, te suni ni ndanune in-ka libru, te libru ya'a kúu ja ka'an nde ñayii jin koteku ma, te sukan ka ka'an libru ma ni ndakan ya kuenda nuu ñayii ni ka ji'i ma nawa ni ka yo sa'a, ni ka yo kuu maa i ma nuu ni ka yo iyo i ñuu ñayivi a.

¹³ Te ndute mar ma, ni ndakua'a de ñayii ni ka ji'i yukan. Te ja sa'a ja jin kûu ñayii ma, ni ndakua'a i ñayii ni ja'ni i ma, te andeya ma, ni ndakua'a i ñayii ka ñunee yukan, te ni ndakan ya kuenda nuu ndi-in ndi-in i nawa ni ka yo sa'a i ma.

¹⁴ Sani te ja ni ja'ni i ñayii ma ji'in andeya ma, ni ndaskana ya i nuu ñu'u káyu kóko ma. Te cha'a kúu ja ku-uu jichi ja jin kûu ñayii ma.

¹⁵ Te ñayii ñatuu na ja nani i ma ndenée nuu libru ká'an ja jin koteku o ma, ni skana ya i nuu ñu'u káyu kóko ma.

21

Ñuu Jerusalén jaa ni nuu andivi ma

¹ Te ni jini sa in andivi jaa ji'in in ñu'ú jaa, vaa andivi ni iyo xinañu'u ma ji'in ñuu ñayivi ni iyo xinañu'u ma, já ni ka naa i, te ñatuu na ndute mar-ka ma iyo.

² Te ni jini sa ñuu ii, ja kúu i ñuu Jerusalén jaa ma, ni nuu i vee i andivi ma nuu iyo Su'si ma, te iyo tu'va i, te vivii ni ndukutu ni ndunu'ni i sukan kúu in suchi si'i ja ndetu i suchi tnanda'a ji'in i ma.

³ Te ni jiniso'o sa ja ká'an nini'i Su'si ma nuu núkoo ya ja tátununi ya ma:

—Cha'a kúu nuu koo Su'si a ji'in ñayii ma, te koo ya me'ñu ndaka i ma, te jin ko kuu i ñuu maa ya, te koo maa ya ji'in i, te ko kuu ya Su'si i.

⁴ Te ndasavii ya ndute nuu i ma, vaa yukan chi ñatuu na in kûu-ka, te ñatuu na in konda'yu-ka, te ñatuu na in kuxii ini-ka, te ñatuu na in ndo'o neni-ka, vaa ndaka ja ni ka yo kuu xinañu'u ma, já ni ka ya'a i —kúu ya ká'an ya.

⁵ Te núkoo ya nuu tátununi ya ma, te ká'an ya:

—Vitna, te ndásajaa sa ndaka ja iyo a —kúu ya ká'an ya.

Te suni ká'an ya:

—Tee ni tnu'u ya'a chi tnu'u ndaa tnu'u ndija kúu —kúu ya ká'an ya.

⁶ Te suni ká'an ya:

—Jâ ni kuu. Sukan kúu letra xinañu'u ni keja'a ma te onde letra sandi'i-nka ma, sukan kúu sa, vaa ja maa sa te ni ka keja'a ndaka ja ka iyo a, te ja maa sa te jin ndi'i ndaka. Nú na in yichi ndute, te maa sa kua'a ndute too ma, te sa'a de ja koteku i ma, te masu nawa ke'en ya'vi sa.

⁷ Nú na in kundee nuu ndaka ja u'vi ma, te kua'a sa ja kuta'vi i ndaka ja iyo ya, te maa sa ko kuu Su'si i, te maa i ko kuu sa'ya sa.

⁸ Kovaa ñayii ka yu'u ja jin kondikin ña'a i xi ñatuu ka kukanu ini ña'a i ma, ji'in ñayii ka sa'a ndaka ja u'vi ma, ji'in ñayii ka ja'ni tna'a ma, ji'in ñayii ka kivi nduu ji'in in-ka ñayii ñatuu ni tnanda'a ji'in i ma, ji'in ñayii inutasi ma, ji'in ñayii ka ndachiñu'u ja masu Su'si ka kuu ma, ji'in ndaka ñayii ka xnda'vi tna'a ma, já ka iyo ta'vi i ja jin ndo'o jin neni i nuu ñu'u káyu kóko ji'in azufre ma. Te cha'a kúu ja jin kúu i ja ku-uu jichi ma —kúu ya ká'an ya.

⁹ Sani te ni kenda nuu iyo sa ma in ndi-uja ángel ka yinda'a ndi-uja copa ka ñu'u chitu ndi-uja kue'e ja jin kenda koo kuee-ka ma, te sa'a ni ka'an i nuu sa:

—Ne'e ni ya'a, te káxtnu'u sa na in ko kuu ñasi'i iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma —kúu i ká'an i.

¹⁰ Te ni ja'an anua sa ma ji'in i in yuku ka'nu te sukun, te ni kaxtnu'u i ñuu ka'nu ñuu ii kúu

Jerusalén ma, ja ve nuu i onde andivi ma nuu iyo Su'si ma.

¹¹ Te iyo jayiñu'u Su'si ma ini ñuu ma, te kánda'a i ja jándute sukan kaa in yuu vivii, sukan kaa in yuu nani jaspe ma. Ûni ndii ni'ni i sukan kaa in vidriu.

¹² Te iyo in yika ve'e ka'nu sukun, te ka iyo uxi uu ye'e, te ye'e ma ka iyo uxi uu ángel, te ka ndenee ja ka nani i ma, te ja ka nani i ma kúu ndi-uxi uu jichi ñayii ñuu Israel ma.

¹³ Te ichi nuu ve kana kandii ma ka ndenee uni ye'e, te ichi ninu ma ka ndenee uni-ka ye'e, te ichi nuu vee ma ka ndenee uni-ka ye'e, te ichi nuu kée kandii ma ka ndenee uni-ka ye'e.

¹⁴ Te ka iyo uxi uu ja ka yituu yika ve'e ma ja ka ndesi i ñuu ma, te ka ndenee ja ka nani ndi-uxi uu tee ni tetniñu iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma.

¹⁵ Te ángel iyo ji'in sa ma, yinda'a i in yutnu oro ja chikua'a i ñuu ma ji'in ye'e ma ji'in yika ve'e ndesi ñuu ma.

¹⁶ Te ñuu ma, inuu ja kani i ma ji'in ja jite i ma, te ángel ma, chikua'a i, te uu millón ji'in uu cientu mil (2,200,000) metro ka ndeka ja kani ma ji'in ja jite ma ji'in ja sukun ma.

¹⁷ Te ni chikua'a ángel ma ja sukan kokon yika ve'e ja ndesi ñuu ma, te uni xiko u'un (65) metro ndeka sukan ka chikua'a ñayii ma ji'in sukan ka chikua'a ángel ma.

¹⁸ Te tna'a ja ni kuva'a yika ve'e ndesi ñuu ma kúu yuu jaspe, te ini ñuu ma chi nanimaa oro kúu i, sukan kaa vidriu iyo vii iyo ndoo ma.

¹⁹ Te ja ka yituu yika ve'e ndesi ñuu ma ni ka kukutu ji'in yuu vivii. Te ja xinañu'u ja yituu yika ve'e ma kúu yuu jaspe, te ja ku-uu ma kúu yuu

zafiro, te ja ku-uni ma kúu yuu ágata, te ja ku-kuun ma kúu yuu esmeralda,

²⁰ te ja ku-u'un ma kúu yuu ónice, te ja ku-iñu ma kúu yuu cornalina, te ja ku-uja ma kúu yuu crisólito, te ja ku-una ma kúu yuu berilo, te ja ku-iin ma kúu yuu topacio, te ja ku-uxi ma kúu yuu crisoprasa, te ja ku-uxi in ma kúu yuu jacinto, te ja ku-uxi uu ma kúu yuu amatista.

²¹ Te ndi-uxi uu ye'e ma ka kuu uxi uu perla, te ndi-in ndi-in ye'e ma ka kuu in in perla, te ichi kanuu-ka ja kivi o ini ñuu ma kúu nanimaa oro, te ndii ni'ni i sukan kaa vidriu ma.

²² Te ñatuu ni jini sa veñu'u ka'nu ini ñuu ma, vaa Iya Tátnuni ma Su'si iya kúu sa'a ndaka ma ji'in iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma ka kuu veñu'u ka'nu ñuu ma.

²³ Te ñuu yukan, masu jiniñu'u i ja ndii kandii ma, ni a ko ndii yoo ma ini ñuu ma, vaa jayiñu'u Su'si ma, kúndee i ndii ni'ni i ini ñuu ma, te ñu'u ndú'va ini ñuu ma kúu iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma.

²⁴ Te ndaka ñayii ni ka iyo ni-ka'nu ñuu ñayivi a ja já ni ka ndani'i ta'vi i ma, jin koo i ini ñuu ma nuu xtnuu ni'ni maa iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma. Te rey ka iyo ñuu ñayivi a, jin koo de jin xsia'a de ja vii ja va'a ka neva'a de ma ñuu yukan.

²⁵ Te ye'e ñuu yukan masu jin ndandesí, vaa masu na nduu ji'in jakuaa koo.

²⁶ Te ndaka-ka ñuu ma, jin koo i jin xsia'a i ja vii ja va'a ka neva'a i ma ñuu yukan.

²⁷ Te masu kuu jin kivi koo ni-in ndatniñu ja masu ka iyo ndoo nuu Su'si ma. Ni a ñayii ka sa'a ja u'vi ma ji'in ñayii ka xnda'vi tna'a ma, masu kuu jin kivi koo i. Yika-ni ja ñayii ka yoxtnee ja ka

nani i ma nuu libru ka yoxtnee ja ka nani ñayii jin koteku ni-kani ni-jika ma ja neva'a iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma jin ko kuu ñayii jin kivi koo ma.

22

¹ Sani te ni kaxtnu'u ángel ma in yute jika ndute vivii ndute sa'a ja koteku o, te jándute de sukan kaa vidriu ma, te ni kee yute ma nuu núkoo Su'si ma ja tátnuni ya ma ji'in iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma.

² Te sasava ichi kanuu-ka iyo ini ñuu yukan ma jika ndute ma. Te nduu nduu yu'u yute ma núkoo in yutnu kúun ja sa'a ja koteku o ma. Te uxi uu jichi nde'ya tnu ma kúun. Te in in jichi kúun ja in in yoo ma. Te nda'a tnu ma kúu ja jin nduva'a ñayii ka ku'u ndaka ñuu ma.

³ Te masu na ja u'vi-ka koo ini ñuu ma, vaa yukan núkoo maa Su'si ma ja tátnuni ya ma ji'in iya kúu sukan kúu ndikachi jaa ma, te ñayii ka jinukuechi nuu ya ma, jin ndachiñu'u i ya.

⁴ Te jin konde'ya i nuu ya ma, te ja nani ya ma kondenee tnee i ma.

⁵ Te masu na jakuaa-ka koo, te ñatuu ka jiniñu'u i ñu'u ja jin kotnuu nuu i, ni a ndii-ka kandii ma, vaa maa Su'si Iya Tátnuni ma sa'a ja jin kundijin nuu i, te jin tatnuni i ji'in ya ni-kani ni-jika.

⁶ Te ká'an ángel ma:

—Tnu'u ya'a chi tnu'u ndaa tnu'u ndija kúu. Te maa Su'si Iya Tátnuni ma kúu iya ni yo tatnuni ini anua tee ni ka yo ndakaxtnu'u tnu'u ni yo wa'a maa ya ma, te suni maa ya kúu iya ni tetniñu ángel ya ma ja kaxtnu'u i nuu ñayii ka jinukuechi nuu ya

ma ja sani te jin ko kuu yachi-ni cha'a —kúu i ká'an i.

Iyo yatni ja ndii Jesús ma

⁷ Te ká'an Jesús ma:

—¡Sani te kenda yachi-ni sa! Ja vava'a kúu ñayii kándija te ndí ini i ja sa'a i sukan ká'an tnu'u ndee nuu libru ya'a ja ndákaxtnu'u sukan ko kuu o a —kúu ya ká'an ya.

⁸ Maa sa kúu Juan ma, te ni jiniso'o sa ndaka cha'a. Te nuu ni jinu ja ni jininuu sa ma ji'in ja ni jiniso'o sa ma, te ni jinkoo jiti tuku sa nuu ja'a ángel ni kaxtnu'u ndaka cha'a, ja ndachiñu'u tuku sa i.

⁹ Kovaa ni ka'an i:

—Máko sa'a ni sukan, vaa saña chi jinukuechi tna sa nuu Su'si ma sukan jinukuechi maa ni a, ji'in ñani ni tee ni ka yo ndakaxtnu'u tnu'u ni yo wa'a Su'si ma, ji'in ñayii ka kandija te ka sa'a i sukan ndee nuu libru ya'a. Ndachiñu'u ni maa Su'si ma —kúu i ká'an i.

¹⁰ Te ká'an i:

—Máko chu'u ni tnu'u ndee libru ya'a ja ndákaxtnu'u sukan ko kuu ma, vaa já ve kuyatni kivi a.

¹¹ Nú na in kúni ja ko sa'a-ka i ja u'vi, te kó sa'a-ka maa i. Nú na in kúni ja sa'a tne'e-ka i maa i, te sa'a tne'e-ka i maa i. Nú na in kúni ja ko sa'a i ja va'a ja ndaa ma, te kó sa'a-ka i ja va'a ja ndaa ma. Nú na in kúni ja nduvii ndundoo i, te ndásavii ndásandoo-ka i maa i nuu Su'si ma —kúu i ká'an i.

¹² Te ká'an Jesús ma:

—Sani te kenda yachi sa, te yinda'a sa ja skuta'vi ña'a sa, sukan-va'a ndataa sa nuu ndi-in ndi-in ni sukan ni ka satniñu ni ma.

¹³ Sukan kúu letra xinañu'u ni keja'a ma te onde letra sandi'i-nka ma, sukan kúu sa, te ja maa sa te ni keja'a ndaka ja iyo a, te ja maa sa te jin ndi'i ndaka, te maa sa kúu xinañu'u, te maa sa kúu sandi'i-nka.

¹⁴ 'Ja vava'a ka kuu ñayii ka ndasa'a vii ka ndasa'a ndoo i maa i ma, sukan ka sa'a ñayii ka ndakate sa'ma i ma chi ka iyo i ja kuu jin kaa i nde'ya kúun yutnu sa'a ja kuu jin koteku ñayii ma, te kuu jin kivi koo i ye'e ñuu ma.

¹⁵ Kovaa ñayii ka sa'a sukan ka sa'a la-ina ma chi ke'e ma jin koo i, ji'in ñayii tasi ma, ji'in ñayii ka kivi nduu ji'in ñayii masu ni ka tnanda'a ji'in i ma, ji'in ñayii ka ja'ni tna'a ma, ji'in ñayii ka jatna ini i ja jin xnda'vi tna'a i ma.

¹⁶ 'Maa sa ja kúu sa Jesús ma, ni tetniñu sa ángel sa ma, sukan-va'a kaxtnu'u ndaa i tna'a ja ko kuu ma nuu ndijin ja ka kuu ni ñayii ka ndachiñu'u Su'si ma ndi-in ndi-in ñuu ma. Vaa saña chi ne'un sa'ya tata David ma ni kenda sa. Te sukan kúu kimi ka'nu kána nuu ve ndii ma, sukan kúu sa nuu ñayii ka kandija ña'a ma —kúu ya ká'an ya.

¹⁷ Te Xtumani Ndios ma, ji'in ñayii ka ndachiñu'u Su'si ma, ja jin ndatna'a i ji'in ya sukan ka ndatna'a suchi jin tnanda'a ma, sa'a ka ka'an i ji'in ya nuu ñayii ma:

—Ne'e ni.

Te nú na in kuniso'o, te ká'an tna i nuu ñayii ma:

—Ne'e ni.

Te nú na in yíchi ndute, te kíi i, te nú kúni i, te kó'o i ndute sa'a ja koteku i ma, te masu nawa chuya'vi i.

¹⁸ Te maa sa káxtnu'u nuu ndaka ni ja ka niniso'o ni tnu'u ndee nuu libru ya'a ja ndákaxtnu'u ndaka

sukan ko kuu ma, te nú na in na skaa-ka ka'an i sana sukan ká'an tnu'u ya'a, te maa Su'si ma sa'a ja kenda nuu i ndaka kue'e ka ndenee nuu libru ya'a.

¹⁹ Te nú na in na kendee-ka tnu'u ndee nuu libru ya'a te ma ndákaxtnu'u i sukan ko kuu ma, te maa Su'si ma kendee ja kuta'vi i ja kúun yutnu sa'a ja koteku i ma, te xtandiyo ya i, te ma koo i ñuu ii ma, te ma ni'i i ndaka ja va'a ja ndee nuu libru ya'a.

²⁰ Iya káxtnu'u ndaa ja ká'an libru ya'a ja sukan ko kuu ma ká'an sa'a:

—Ja ndaa kúu ja sani te kenda yachi sa —kúu ya ká'an ya.

Te suni ni ndakone'e sa:

—Saa vi, Jesús Iya Tátnuni, ne'e yachi ni —kúu sa jiña'a sa. Te sukan kó kuu.

²¹ Te ja vii ja va'a na skuta'vi ña'a maa Jesucristo iya tátnuni nuu o a ja ka kuu o ñayii ka kandija ya a. Te sukan kó kuu.

Tnu'u vii tnu'u va'a Su'si ma
New Testament, Psalms and Proverbs in Mixtec,
Magdalena Peñasco (MX:xm:Mixtec, Magdalena
Peñasco)

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, Magdalena Peñasco

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Mixteco, Magdalena Peñasco [xm], Mexico

Copyright Information

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, Magdalena Peñasco

© 2013, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022

e406ad16-26c0-570c-b2a2-463185e3fb73